

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

MAGISTERSKÉ KOMBINOVANÉ STUDIUM

2013 - 2015

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Stefan Motika

Komunální politika na úrovni obcí

Praha 2015

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Zdeněk Fiala, Ph.D.

COMENIUS UNIVERSITY PRAGUE

MASTER'S COMBINED STUDIES

2013 - 2015

DIPLOMA THESIS

Stefan Motika

Communal politics at the municipal level

Prague 2015

The Diploma Thesis Work Supervisor: JUDr. Zdeněk Fiala, Ph.D.

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená diplomová práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpal, v práci řádně cituji a uvádím v seznamu použitých zdrojů

Souhlasím s prezenčním přístupem své práce v univerzitní knihovně

V Praze, dne

Stefan Motika

Děkuji vedoucímu diplomové práce JUDr. Zdeňkovi Fialovi, Ph.D. za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ANOTACE

Předkládaná diplomová práce se věnuje tématu participace občanů na místní správě. Jedná se o téma v každé době velice aktuální, neboť občané mohou svým aktivním přístupem realizaci komunální politiky ovlivnit a spoluvytvářet tak podmínky místa, kde žijí. Cílem práce je zhodnotit, jaké aspekty ovlivňují realizaci komunální politiky v obci Průhonice a zjistit, jakými konkrétními způsoby se místní občané na její realizaci podílí. Cíl práce byl stanoven s ohledem na skutečnost, že se autor domnívá, že v České republice je snižující se účast v komunálních volbách důsledkem nízkého stupně občanské odpovědnosti. Autor se rozbohem míry participace občanů na dění v obci Průhonice a rozbohem jejích forem snaží prokázat, že existuje souvislost mezi spokojeností občanů a způsobem, kterým se do dění v obci zapojují. Výsledky práce se opírají o smíšené výzkumné šetření, jehož součástí bylo studium dokumentace obce Průhonice, polo-strukturovaný rozhovor se starostkou obce a anketa mezi místními občany.

KLÍČOVÁ SLOVA

Obec, občan, participace, dění, volby, komunální, politika, informace, právo, možnost.

ANNOTATION

The following master thesis is about the participation of citizens in their local municipality. The topic is quite current, as the involvement of local citizens can influence their local political decisions and hence shape the conditions of the place they live in. The goal of the thesis is to evaluate what aspects influence the decisions behind the politics in the town Průhonice and to research, what exactly is the involvement of the local public. The topic of the thesis was chosen based on the author's feeling that the declining participation in the municipal elections is a direct consequence of the low level of public's social responsibility. The author is analysing the participation of the citizens of Průhonice in the local affairs and by looking at the different types of public participation in detail is trying to find a connection between the satisfaction of the local public and the manner in which they are participating in the local affairs. The conclusions drawn in the thesis are based on combination of research of the public documentation in the town Průhonice, an interview with the mayor of Průhonice and a survey given to the local public.

KEY TERMS

Municipality, citizen, participation, children, elections, communal, politics, information, law, possibility.

OBSAH

Úvod	9
Teoretická východiska práce	12
1 Obce jako základní orgán místní samosprávy	12
1.1 Pozice místní správy v systému fungování státu	12
1.2 Samostatná a přenesená působnost obce	15
1.3 Funkce obce v komunálním systému České republiky	19
2 Orgány obce	21
2.1 Zastupitelstvo obce.....	21
2.2 Výkonné orgány	25
3 Dozor a kontrola v obecní správě.....	27
3.1 Dozor	27
3.1.1 <i>Dozor v samostatné působnosti</i>	27
3.1.2 <i>Dozor v přenesené působnosti</i>	28
3.2 Kontrola	28
3.2.1 <i>Kontrola v samostatné působnosti</i>	29
3.2.2 <i>Kontrola v přenesené působnosti</i>	29
4 Možnosti participace občanů na správě veřejných věcí.....	31
4.1 Referendum.....	31
4.2 Stížnosti	33
4.3 Petice	34
5 Dimenze komunální politiky.....	36
6 Trendy v komunálních volbách v české republice 1994 - 2014.....	39
7 Metodická část	46
7.1 Cíle a metodika práce	46
7.2 Sběr dat.....	48

7.3	Prezentace výsledků	50
7.3.1	<i>Obec Průhonice</i>	50
7.3.2	<i>Volební účast občanů v komunálních volbách</i>	52
7.3.3	<i>Využívání práva občana na informace o činnosti obce</i>	59
7.3.4	<i>Využívání práva obracet se na obecní orgány se žádostmi, podněty a připomínkami</i>	63
7.3.5	<i>Kontrolní činnost</i>	64
7.3.6	<i>Možnosti občana obce k ochraně práv</i>	65
7.3.7	<i>Další způsoby občanské participace na dění v obci</i>	66
	Závěr	67
	Seznam použitých zdrojů	71
	Česká literatura	71
	Zahraniční literatura	71
	Internetové zdroje	71
	Legislativa	73
	Ostatní zdroje	73
	Seznam použitých zkratk	74
	Seznam grafů a tabulek	75
	Seznam příloh	76

ÚVOD

Životy lidí ovlivňují určité aspekty, jako je například dopravní dostupnost v místě bydliště, sociální vybavenost obce, kulturní dění atd. Skutečnost, jakým způsobem je obec řízena, kam směřují její aktivity, mohou její občané ovlivňovat několika způsoby. V první řadě tím, že si v řádných volbách zvolí své zástupce, na které delegují právo činit konkrétní rozhodnutí týkající se fungování obce. Tito zástupci potom vykonávají jménem občanů obce komunální politiku, která by měla vést nejen k zabezpečení základních potřeb, ale ke zvyšování životní úrovně obyvatelstva obecně.

Samosprávná činnost obce, která je realizována na základě místní (komunální) politiky, je v širším kontextu realizována v rámci veřejné správy a jako taková má v systému fungování státu své místo.

Problematikou pozice místní správy v systému veřejné správy České republiky se zabývá první kapitola práce, která dále seznamuje s pojmy přenesená a samostatná působnost a vysvětluje, jaké funkce obec v komunálním systému České republiky plní. Tato problematika je důležitá zejména pro pochopení podstaty naplňování cílů komunální politiky.

Obec svou činnost zajišťuje prostřednictvím orgánů, jejichž úkolem je vlastní realizace komunální politiky. Funkci jednotlivých orgánů obce vysvětluje druhá kapitola práce, která zároveň stručně nastiňuje problematiku voleb do zastupitelstva obcí a dotýká se jednoho z mechanismů, kterým mohou občané obce ovlivňovat dění v obci - je jím aktivní účast na zasedání zastupitelstva. Další mechanismy, na jejichž základě mohou občané vyslovit nesouhlas s realizací komunální politiky, jsou uvedeny ve čtvrté kapitole práce. Té předchází kapitola stručně pojednávající o dozoru a kontrole v obecní správě.

Pátá kapitola přináší odpovědi na otázku, proč má realizace komunální politiky politický charakter, respektive které její dílčí aspekty se na této skutečnosti podílí. Šestá kapitola potom přináší informace o trendech, které provází komunální volby od roku 1994 po současnost.

Cílem práce je zhodnotit, jaké aspekty ovlivňují realizaci komunální politiky v konkrétní obci a jakým způsobem se zde občané podílí na její realizaci.

Byla stanovena hypotéza, že občané mohou svou účastí ve volbách a aktivním přístupem k realizaci komunální politiky ovlivnit dění v obci. Tato hypotéza byla zvolena na základě přesvědčení autora práce, že voličská účast při volbách do obecních zastupitelstev není dostatečná z toho důvodu, že se lidé domnívají, že svou účastí ve volbách ‚stejně nic nezmění‘. Je třeba jim dokázat, že tato domněnka je mylná.

Cíl práce je naplněn na základě analýzy realizace komunální politiky tří po sobě jdoucích období v obci Průhonice.

Při sestavování teoretické části práce jsem vycházel ze zkušeností předních českých i zahraničních odborníků zabývajících se problematikou komunální politiky a problematiky realizace místní správy. Poměrně dlouho jsem hledal publikaci, která se zabývá problematikou obecní samosprávy v České republice, neomezuje se na pouhé konstatování, ale zahrnuje jejich vysvětlení formou praktických příkladů. Tento přístup je velmi důležitý, neboť některé oblasti realizace místní správy jsou z teoretického hlediska obtížně uchopitelné a jejich nepochopení by mohlo vést k celkové dezorientaci v dané problematice. Požadovaný výklad o fungování obecní samosprávy na našem území spolu s judikaturou jsem našel v publikaci českého právníka Romana Kočího nazvané *Obecní samospráva v České republice*.¹ Tato publikace je natolik komplexní a aktuální, že kromě zákonů, které zmiňuje, nebylo třeba ji doplňovat studiem dalších publikací týkajících se fungování obecní samosprávy.

Výjimkou byly pouze dvě publikace českých autorů, které se zabývají problematikou obecní samosprávy, Zdeňka Koudelky² a Petra Průchy a Karla

¹ KOČÍ, Roman. *Obecní samospráva v České republice: Praktická příručka s judikaturou*. 1. vyd. Praha: Leges, 2012. 240 s. ISBN 978-80-87576-28-1.

² KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. 1. vyd. Praha: Linde, 2007. 399 s. ISBN 80-7207-66-5-2.

Schelleho³ které interpretují předpisy o institutu samosprávy v rámci právní soustavy České republiky obecně, a ve kterých je pojednáváno o pozici místní správy v rámci jejího fungování.

Praktické příklady jsem z výše zmiňovaných důvodů doplňoval také z publikace, kterou vydala Kancelář veřejného ochránce práv v roce 2010 nazvané *Práva občanů obce*.⁴ Poznatky, které tato publikace přináší, jsou důležité pro celý kontext práce (a zvolené hypotézy), neboť informuje o tom, jakým způsobem mohou občané ovlivňovat každodenní dění v obci.

Za stěžejní studijní materiál týkající se oblasti komunální politiky jako takové považuji knihu předního českého politologa Stanislava Balíka nazvanou *Komunální politika*⁵, ve které autor představuje komunální politiku z hlediska několika hledisek, a sice z hlediska institucionálního, vztahového i obsahového. Pozornost Balík ve své publikaci věnuje také volebnímu systému (pouze od roku 1989 do roku 2006), odhaluje také změny chování voličů.

Poznatky o občanském aktivismu v zemích celého světa zase podává publikace britské politoložky Pippy Norris⁶, která například hledá souvislosti mezi účastí voličů v komunálních volbách a vyspělostí demokratického systému.

³ PRŮCHA, Petr., SCHELLE, Karel. *Základy místní správy*. 1. vyd. Brno: Iuridica Brunensia, 1995. 189 s. ISBN 80-85964-00-7

⁴ KANCELÁŘ VEŘEJNÉHO OCHRÁNCE PRÁV. *Práva občanů obce*. 1. vyd. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2010. 167 s. ISBN 978-80-904579-0-4.

⁵ BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2009. 256 s. ISBN 978-80-247-2908-4.

⁶ NORRIS, Pippa. *Democratic Phoenix: Reinventing Political Activism*. Cambridge: Cambridge University Press, 2002. 290 p. ISBN 978-80-82501-053-5.

TEORETICKÁ VÝCHODISKA PRÁCE

1 OBCE JAKO ZÁKLADNÍ ORGÁN MÍSTNÍ SAMOSPRÁVY

Požadavky na decentralizaci státní správy se objevily bezprostředně po roce 1989. V rámci transformace politického systému se podařilo velmi rychle uskutečnit hluboké strukturální změny, které se problematiky decentralizace týkaly. Byl odstraněn jednokolejný systém veřejné správy, který komunistické vedení praktikovalo v předchozích čtyřiceti letech – zrušen byl třístupňový systém národních výborů, nahradily ho obce jako samosprávné subjekty a okresní úřady jako orgány státní správy. Nastolena tak byla dvoukolejnost veřejné správy, při které je v jednotlivých regionech vykonávána státní správou (správními úřady), ale také územními samosprávnými celky – obcemi, a od roku 2000 také kraji.

1.1 Pozice místní správy v systému fungování státu

Komunální politika je realizována v prostředí místní samosprávy, která je součástí veřejné moci státu. Pojem veřejná moc je možné chápat jako schopnost státu autoritativně rozhodovat o právech a povinnostech subjektů, které se na jeho chodu podílí.⁷

Z této pozice stát (jeho orgány) uskutečňuje trojí druh moci - moc zákonodárnou, výkonnou a soudní. „*Jakákoli veřejná moc, vykonávaná mimo moc zákonodárnou či soudní, je prováděna jako tzv. veřejná správa, která se pak může realizovat v zásadě ve třech podobách – jako moc státní, samosprávná a jako moc realizována jinými veřejnoprávními korporacemi*“⁸, vysvětluje Koudelka pozici místní správy v systému fungování státu.

⁷ KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007, s. 15.

⁸ Tamtéž, s. 16 – 17.

Místní správa se tedy podílí na výkonu veřejné moci, kterou Balík označuje za veřejnou moc „zbývající“.⁹ „Zbývající veřejná moc je státem v příslušném rozsahu svěřena subjektům nestátního charakteru k ve své podstatě samosprávnému obhospodařování v úvahu přicházejících veřejných záležitostí,“ uvádí zmíněný autor a doplňuje, že vzhledem k tomu, že je samosprávná činnost od veřejné moci odvozena, nemůže s ní být v rozporu.¹⁰

Subjekty nestátního charakteru se rozumí veřejnoprávní korporace, které lze rozdělit na korporace územní a zájmové. Územními korporacemi jsou obce a kraje, zájmovými potom profesní komory, různé svazky, grémia apod.¹¹

V současné době existuje v České republice 6 253 obcí (ke dni 31. 12. 2014).¹² Tento počet obcí je od roku 1993 relativně stabilní (viz graf č. 1).

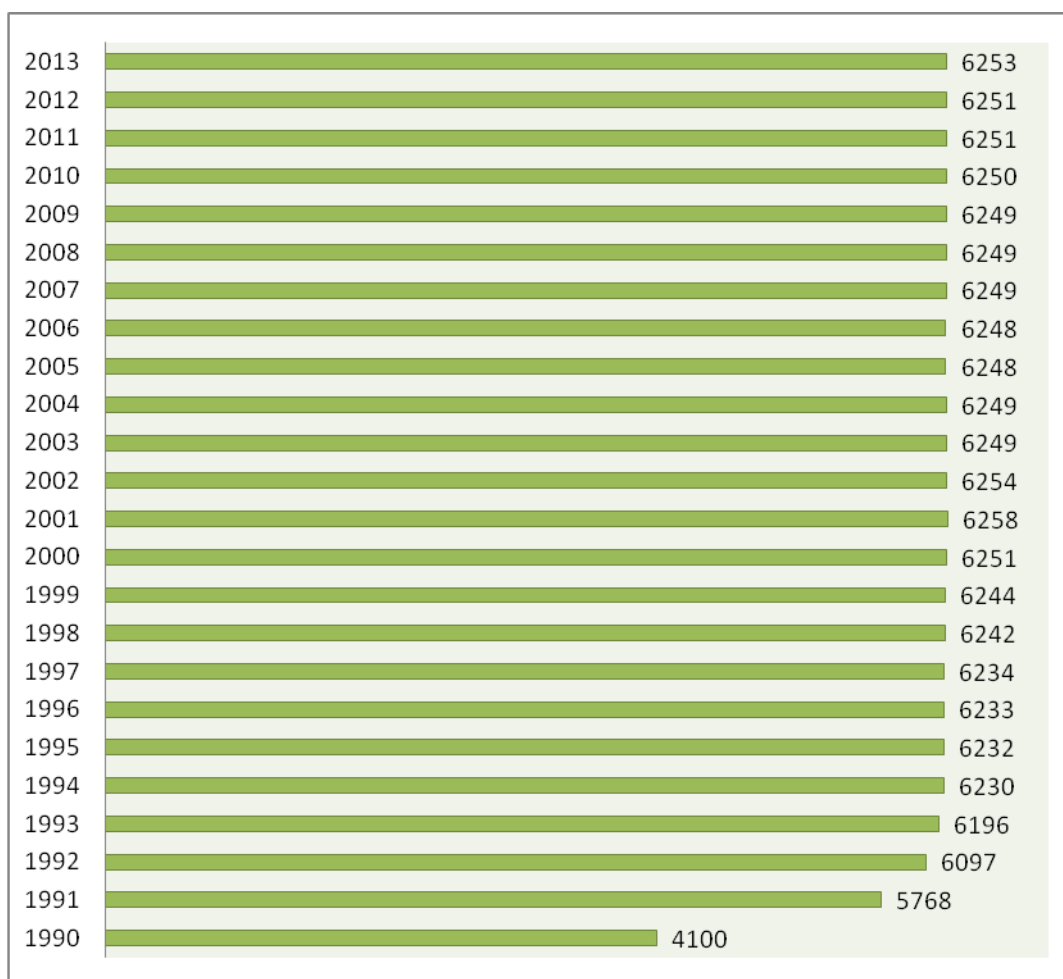
⁹ BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha: Grada Publishing, 2009, s. 10.

¹⁰ Tamtéž.

¹¹ PRŮCHA, Petr., SCHELLE, Karel. *Základy místní správy*. 1. vyd. Brno: Iuridica Brunensia, 1995, s. 33.

¹² Český statistický úřad: Počet obcí v České republice. *Www.czso.cz* [online]. 2014 [cit. 2014-07-09]. Dostupné z: http://www.czso.cz/cz/cr_1989_ts/0201.pdf

Graf 1 Vývoj počtu obcí v České republice v letech 1990 - 2013

Zdroj: Český statistický úřad: Počet obcí v České republice. *Www.czso.cz* [online]. 2014 [cit. 2014-07-09]. Dostupné z: http://www.czso.cz/cz/cr_1989_ts/0201.pdf

V současné době představuje základní aktuální právní úpravu, kterou se obce, jakožto základní územní samosprávné celky, řídí, zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, který byl naposledy novelizován v roce 2013. V souvislosti s reformou veřejné správy, byl přijat soubor dalších právních norem, které se týkají mnoha oblastí, např. oblasti finanční (např. zákon o rozpočtových pravidlech), oblasti voleb (zákon o volbách do zastupitelstev obcí) apod.

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, říká, že obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů, že tvoří územní celek, který je vymezen

hranicí území obce.¹³ Hranice obce ale nejsou jediným znakem územně samosprávného celku, dalším znakem jsou občané – fyzické osoby, které musí splňovat dvě podmínky: podmínku státního občanství ČR a podmínku přihlášení k trvalému pobytu v obci.¹⁴

Dalším znakem obce je výkon samosprávy a státní správy, tedy výkon samostatné a přenesené působnosti obce.

1.2 Samostatná a přenesená působnost obce

Pojem působnost obce obecně vyjadřuje okruh záležitostí, při kterých je některému z orgánů obce umožněno rozhodovat - prosazovat svou vůli. Samostatná působnost obce (označována je také jako působnost přirozená) se vyvinula z historické podstaty fungování obce jako přirozeného demografického útvaru, vzniklého ze svobodného rozhodnutí lidí. Podstatou lidského bytí je touha po svobodě a bezpečí, proto lidstvo odjakživa inklinuje k životu v určitém společenství, v rámci kterého je ale třeba řešit také určité problémy.

Na základě zmíněných principů se samovolně konstituovaly orgány a funkce, jejichž nositelé představovali autoritu (moc). Tento vývoj způsobil, že se z obce stal politický subjekt, který v zájmu svých členů spravuje záležitosti obce - vykonává samosprávu.¹⁵

O samosprávné činnosti obce hovoří zákon jako o „*spravování záležitostí, které jsou v zájmu obce a občanů, pokud nejsou zákonem svěřeny krajům nebo pokud se nejedná o přenesenou působnost orgánů obce nebo působnost, která je zvláštním zákonem svěřena správním úřadům jako výkon státní správy*“¹⁶.

¹³ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích v aktuálním znění. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2013, ustanovení § 1.

¹⁴ Ministerstvo vnitra České republiky: Práva občanů obce. *Www.mvcr.cz* [online]. 2010 [cit. 2014-09-07]. Dostupné z: www.mvcr.cz/odk2/soubor/edsp-prava-obcanu-web-pdf.aspx

¹⁵ KOČÍ, Roman. *Obecní samospráva v České republice*. Praha: Leges, 2012, s. 27.

¹⁶ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích v aktuálním znění. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2013, ustanovení § 35, odst. 1.

Záležitosti, které spadají do samostatné působnosti obce, potom zákon taxativně vymezuje v ustanovení § 84, 85 a 102 zákona o obcích (jedná se například o schvalování rozpočtu a závěrečného účtu obce, volbu starosty, vydávání obecně závazných vyhlášek obce, zřizování obecní policie apod.)

Obec dále v samostatné působnosti ve svém územním obvodu na základě zákona „*pečuje v souladu s místními předpoklady a s místními zvyklostmi o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů. Jde především o uspokojování potřeby bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku*“¹⁷.

Obě se při výkonu samostatné působnosti řídí zásadou zákonnosti, což znamená, že dodržuje obecně závazné vyhlášky a další právními předpisy, které se vztahují k realizaci jednotlivých úkolů. Toto opatření je zákonem stanoveno z toho důvodu, že obec při výkonu své funkce jedná za občany.

Koudelka upozorňuje, že výkon samosprávy má v praxi dvojí podobu – obce vykonávají veřejnoprávní část samosprávy a část soukromoprávní, přičemž:

- při výkonu *veřejnoprávní části samosprávy* je uplatňována přirozená autorita volených orgánů vůči těm, kteří je ustavili; v praxi mají občané obce tendence svěřovat obcím do jejich samostatné působnosti více moci, než jim je přiznáno; chtějí, aby obce zasahovaly v záležitostech, které stát obcím regulovat nedovoluje. Státní aparát má ale opačnou tendenci – snaží se co nejvíce zužovat samosprávnou činnost obce a vázat se na rázná státní povolení; při výkonu veřejnoprávní části samosprávy platí pravidlo – co není zákonem povoleno, je zakázáno;
- *soukromoprávní část samosprávy* vychází z podstaty existence vlastnického práva obce, které je jí přiznáno (vlastnictví majetku a

¹⁷ Tamtéž, ustanovení § 35, odst. 2.

kapitálu, se kterým vstupuje na trh). Při realizaci soukromoprávních úkonů platí, že co není zákonem zakázáno, je dovoleno.¹⁸

Při výkonu samosprávy obec jedná vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, jedná za své občany. Proto vykonávají samosprávnou působnost ty orgány obce, jejichž postavení je odvozeno od vůle občanů (veřejné volby), tedy zastupitelstvo obce, rada obce (a jejich pomocné orgány – výbory zastupitelstva a komise rady).

Přenesená působnost existuje z toho důvodu, že „moderní státy obvykle nejsou schopny zajišťovat výkon veřejné moci pouze prostřednictvím centrálních úřadů a potřebují proto mít úřady pro výkon veřejné moci rozprostřeny na celém území“¹⁹. V České republice je, stejně jako v jiných státech střední Evropy, praktikován smíšený typ obecního zřízení (tzv. německý typ), ve kterém jsou na orgány územní samosprávy přeneseny některé úkoly státní správy (přenesená působnost) Stát využívá toho, že již existuje infrastruktura místní samosprávy.

Kromě smíšené veřejné správy jsou v Evropě realizovány další dva druhy systémů – systém plné samosprávy, u kterého je veškerá veřejná správa na území obce vykonávána jako samospráva a je kontrolována parlamentem (anglosaské země), a systém oddělené státní správy a samosprávy, u kterého na jednom území existuje zvláštní samosprávný orgán i zvláštní státní orgán (např. Francie).²⁰

Přenesenou působností obce se v České republice rozumí výkon záležitostí, které orgány obce nevykonávají svým jménem, ale jménem státu. V praxi to znamená, že ačkoliv obce určité úkony provádějí, za jejich kvalitu je odpovědný stát. Při výkonu přenesené působnosti orgány respektují vůli státu, a proto přenesenou působnost nemohou realizovat orgány obce, které jsou vytvářeny vůli občanů (komunální volby). Přenesenou působnost tak nemohou (až na určité

¹⁸ KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007, s. 16 – 17.

¹⁹ BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha: Grada Publishing, 2009, s. 12.

²⁰ Tamtéž, s. 12 – 13.

výjimky) provádět členové zastupitelstva, vykonávají ji obecní úřad (jeho jednotlivé odbory) a zvláštní orgány (např. přestupková komise).²¹

Z hlediska objemu výkonu přenesené působnosti, kterou obce vykonávají, je v České republice rozlišováno mezi obcemi prvního, druhého a třetího stupně.

- **Obce prvního stupně** bývají obvykle menší obce, na které byl delegován jen základní okruh přenesené působnosti. Je omezený, ne příliš rozsáhlý, obec proto většinou nemá na výkon přenesené působnosti vyčleněny příslušné zaměstnance obce (úředníky).
- **Obec druhého stupně** je tzv. obcí s pověřeným obecním úřadem. Tento typ obce vykonává již relativně velkou část přenesené působnosti, obvykle prostřednictvím profesionálních úředníků.
- **Obec třetího stupně** je tzv. obcí s rozšířenou působností, která vykonává rozsáhlý okruh přenesené působnosti prostřednictvím specializovaných úředníků.²²

Vodička s Cabadou upozorňují na problém, který společně s výše uvedeným rozdělením obcí v rámci přenesené působnosti v praxi vzniká: „*Problematické je, že obce s rozšířenou působností vykonávají rozšířenou přenesenou působnost současně jak pro území, jehož obyvatelé zastupitelstvo této obce volili, tak pro území, jehož obyvatelé na jeho složení nemají vliv*“.²³ Tato skutečnost může vést ke střetu zájmů.

²¹ STAŠA, Josef. *Úvod do českého správního práva*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2003, s. 24.

²² KOČÍ, Roman. *Obecní samospráva v České republice: Praktická příručka s judikaturou*. Praha: Leges, 2012, s. 73.

²³ VODIČKA, Karel., CABADA, Ladislav. *Politický systém České republiky*. Praha: Portál, 2007, s. 317.

1.3 Funkce obce v komunálním systému České republiky

Konkrétní podoba lokální samosprávy (komunální politiky) vyplývá podle Balíka nejen z institucionálního nastavení, ovlivňuje ji také sídelní struktura státu.²⁴ Česká republika v tomto smyslu představuje ve středoevropském prostoru krajní model – jejím specifíkem je skutečnost, že se na jejím území vyskytuje vysoký počet obcí s nízkým průměrným počtem obyvatelstva. Téměř 80 % obcí (z celkového počtu 6 253 obcí) představuje obce, ve kterých žije méně než tisíc obyvatel (z celkového počtu 10 milionů osob, žijících v České republice v těchto obcích žije 17 % lidí).

Sídelní struktura obcí působí na mnoho oblastí, například v oblasti utváření koalic, v oblasti angažovanosti obce u zajišťování veřejných statků a funkcí obce obecně. Funkce, které obec vykonává, lze shrnout do několika následujících kategorií:

- *politická*, kam spadá např. vytváření partnerství s dalšími obcemi, pojmenovávání ulic, rozhodování o účasti v nadacích, obchodních společnostech apod.,
- *sociální*, mezi které lze řadit funkce, které mají vztah ke vzdělávání, zdravotní péči, sportu, oblasti kultury apod. (např. zakládání školských zařízení, sportišť, zdravotnických zařízení, pečovatelských domů, hřbitovů apod.),
- *ekologická*, na základě kterých nezajišťována čistota obce, svoz a likvidace odpadů, odvádění a čištění odpadních vod apod.,
- *bezpečností*, tedy především pravomoc obce zřizovat složku obecní policie,
- *infrastrukturální*, do které spadá správa, údržba a provozování zařízení využívající občané obce (chodníky, cyklostezky, vodovody apod.),

²⁴ BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha: Grada Publishing, 2009, s. 16.

- *prognostická*, která zahrnuje přípravu plnění politických, ekologických sociálních právních i organizačních cílů (např. schvalování programu rozvoje, územního plánu, přijímání koncepčních dokumentů v oblasti sociálního rozvoje apod.).²⁵

Z hlediska zajišťování uvedených funkcí se naskýtá otázka, zda mají být v rámci fungování obce povinné (tedy zda je má každá obec pro své občany zajišťovat automaticky), nebo zda se má jednat pouze o nabídku, kterou ovlivňuje místní politická reprezentace prostřednictvím voličů).

²⁵ BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha: Grada Publishing, 2009, s. 30 – 31.

2 ORGÁNY OBCE

Činnost obec zabezpečují její orgány, které taxativně vymezuje zákon. Jedná se o zastupitelstvo obce, starostu, obecní úřad, radu obce, a zvláštní orgány obce, přičemž prvními třemi jmenovanými orgány musí obec disponovat vždy, zbylé orgány mít obec zřízené nemusí. Rada obce se nezřizuje u obcí, ve kterých má zastupitelstvo méně než 15 členů, zvláštní orgány obce, které starosta zřizuje pro výkon přenesené působnosti, nejsou z logiky věci u všech obcí stejné – jejich zřízení závisí na tom, jaký rozsah přenesené působnosti obec vykonává, respektive do jakého ze tří stupňů obcí je z hlediska výkonu této působnosti zařazena. Například povodňovou komisi zřizují obligatorně pouze starostové obcí s rozšířenou působností, obce prvního a druhého stupně tuto povinnost nemají (ale mohou komisi samozřejmě zřídit).²⁶

2.1 Zastupitelstvo obce

Zastupitelstvo je nejvyšším orgánem obce. Význam tohoto orgánu proklamuje Ústava, kde je uvedeno, že „*obec je samostatně spravována zastupitelstvem*“.²⁷ Kočí ale upozorňuje, že každodenní činnost obce je více než rozhodnutími zastupitelstva ovlivňována rozhodnutími rady obce, která je výkonným orgánem, a tudíž se bezprostředně podílí na běžném chodu obce. „*Význam zastupitelstva obce je v kontextu pravomocí rady obce omezen v té základní skutečnosti, že zastupitelstvo obce si nemůže vyhradit rozhodovat o otázkách, které patří do zákonných pravomocí rady obce v rámci samostatné působnosti,*“ vysvětluje zmíněný autor.²⁸ (Tyto zákonné pravomoci vymezuje zákon o obcích, jejich výčet je uveden v Příloha 1 Zákonné pravomoci rady obce v oblasti samostatné působnosti).

²⁶ KOČÍ, Roman. *Obecní samospráva v České republice: Praktická příručka s judikaturou*. Praha: Leges, 2012, s. 78.

²⁷ Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2012, ustanovení čl. 101, odst. 1.

²⁸ Tamtéž, s. 79.

Zastupitelstvo obce tvoří členové zastupitelstva – zastupitelé – kteří jsou do své funkce voleni v obecných, rovných, přímých a tajných volbách, na principu poměrného zastoupení, na dobu čtyř let. Právě tento princip řízení obce, založený na volbě zástupců občanů, ilustruje podstatu obecní samosprávy v demokratické společnosti.

Počet zastupitelů není v každé obci stejný, závisí na celkovém počtu obyvatel, kteří zde žijí (rozhodujícím datem je 1. leden roku, ve kterém se konají volby). Například nejmenší obce do 500 obyvatel volí 5 – 15 členů, naopak v největších obcích, tj. v obcích s více než 150 tisíci obyvateli, se volí 35 – 55 zastupitelů.

Volbou zastupitele dávají občané obce najevo svůj souhlas s tím, aby je vybraní zástupci zastupovali ve věcech správy obce. Právo volit má občan obce (trvalé bydliště), který je zároveň občanem České republiky a v den voleb dosáhl věku nejméně 18 let. Svou účastí v komunálních volbách voliči projevují vůli podílet se na správě, důležitým ukazatelem tohoto zájmu je proto volební účast. Norris je přesvědčena, že *„volební účast je jedním z nezákladnějších indikátorů, které se používají jako měřítko zdraví demokracie“*.²⁹

Někteří zahraniční politologové upozorňují na skutečnost, že volební účast se liší podle typu voleb. V České republice je účast v obecních volbách obecně nižší, než ve volbách parlamentních, ale naopak vyšší než ve volbách do zastupitelstev krajů.³⁰ Nejvyšší účast byla zjištěna v obecních volbách v roce 1994, voleb se tehdy zúčastnilo 60,68 % občanů s právem volit. V dalších volbách v roce 1998 se zájem voličů o komunální úroveň razantně snížil na 45,02 %. Od té doby mírně stoupá, v posledních volbách v roce 2010 byla volební účast 48,5 %.³¹

²⁹ NORRIS, Pippa. *Democratic Phoenix: Reinventing Political Activism*. Cambridge: Cambridge University Press, 2002, s. 35.

³⁰ Český statistický úřad: Výsledky voleb do zastupitelstev obcí. *Www.volby.cz* [online]. 2014 [cit. 2014-08-06]. Dostupné z: <http://www.volby.cz/>

³¹ Český statistický úřad: Výsledky voleb do zastupitelstev obcí. *Www.volby.cz* [online]. 2014 [cit. 2014-08-06]. Dostupné z: <http://www.volby.cz/>

Rozdíl ve volební účasti do jednotlivých druhů voleb pravděpodobně souvisí s důležitostí, kterou lidé volbám přikládají. Tato důležitost odráží vnímání možnosti ovlivňovat dění na dané úrovni.

Členem zastupitelstva obce může být zvolen každý volič (tedy osoba, která má právo volit), u které neexistují překážky ve výkonu volebního práva spočívající v zákonem stanoveném omezení osobní svobody (výkon trestu nebo zbavení způsobilosti k právním úkonům). Funkce člena zastupitelstva obce je neslučitelná s výkonem jiné funkce ve veřejné správě. Praxe rozlišuje mezi tzv. uvolněnými a neuvolněnými členy zastupitelstva – rozdíl spočívá v tom, že uvolněný zastupitel obce je osoba, která svůj mandát vykonává tzv. ‚na plný úvazek‘, zatímco neuvolněný člen zastupitelstva funkci vykonává vedle svého pracovního poměru (případně samostatně výdělečné činnosti apod.). Toto rozdělení formy výkonu funkce je důležité jednak z hlediska odměňování za výkon funkce a jednak z hlediska okruhu činností, které jsou vykonávány.³²

Klíčovým nástrojem pro výkon pravomocí zastupitelů jsou zasedání, která jsou přístupná veřejnosti. V praxi je běžné, že se zasedání konají v prostorách radnice (obecního úřadu) nebo kdekoli jinde v územním obvodu obce. K platnému usnesení zastupitelstva je téměř vždy třeba souhlasu nadpoloviční většiny všech jeho členů. Výjimky jsou stanoveny zákonem (např. zákon o místním referendu, který uvádí, že o konání místního referenda může zastupitelstvo rozhodnout pouze prostou většinou odevzdaných hlasů).

Ze zákona není stanoveno, jak často se mají členové zastupitelstva scházet, zákonem jsou vymezeny pouze základní podmínky. Proto se zastupitelé schází podle potřeby, nejméně však jednou za tři měsíce.

Občané obce musí být o tom, kde zasedání zastupitelstva probíhají a jaké body se projednávají, informováni. Uvedené informace zveřejňuje nejpozději sedm dní před zasedáním obecní úřad tak, že je vyvěsí na úřední desce (nebo na webových stránkách obce). Občané obce mohou do zasedání zastupitelstva

³² KOČÍ, Roman. *Obecní samospráva v České republice: Praktická příručka s judikaturou*. Praha: Leges, 2012, s. 89.

aktivně vstupovat (obvykle po výzvě předsedajícího člena zastupitelstva) tím, že mohou v jeho průběhu vyjádřit k jednotlivým projednávaným bodům programu svá stanoviska. V dokumentu *Práva občanů obce*, který vydala v roce 2010 Kancelář veřejného ochránce práv, se uvádí, že občanům ze zákona sice nepřísluší žádat podkladové materiály pro připravované jednání (jsou informováni pouze o problematice, která bude probírána), ale že „*lze obcím vřele doporučit, aby občanům v případě jejich zájmu a s cílem napomoci efektivnímu výkonu jejich práv existující podkladové materiály poskytovaly, a to formou a v čase vyhovujícím pokud možno oběma stranám*“.³³

Běžnou praxí obcí (např. obec Průhonice) tedy bývá, že nějakým způsobem (obvykle webový portál) program zasedání zastupitelstva obec poskytne.

Zastupitelstvo rozhoduje o záležitostech, které jsou v zájmu obce a občanů, ve věcech, které patří do samostatné působnosti obce. Vymezuje je zákon o obcích a jejich výčet je uveden Příloha 2 *Zákonné pravomoci rady obce v oblasti samostatné působnosti*. Dále zastupitelstvo obce rozhoduje o záležitostech, které do samostatné působnosti obce svěřují speciální zákony, například zákon stavební, ve kterém je uvedeno, že zastupitelstvo obce v samostatné působnosti rozhoduje o pořízení územního a regulačního plánu.³⁴ Kromě toho si může zastupitelstvo vyhradit rozhodovat i o dalších záležitostech týkajících se samostatné působnosti, které nejsou zákonem svěřeny do jeho rozhodovacích záležitostí, nesmí se však jednat o záležitosti, které zákon o obcích vyhrazuje radě obce. Zastupitelstvo obce také rozhoduje o zrušení usnesení rady obce, pokud je předloží starosta obce (pozastavení výkonu usnesení rady obce).³⁵

³³ KANCELÁŘ VEŘEJNÉHO OCHRÁNCE PRÁV. *Práva občanů obce*. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2010, s. 61.

³⁴ Zákon č. 183/2006 Sb., stavební zákon v aktuálním znění. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2006, ustanovení § 6, odst. 5, písm. a.

³⁵ KOČÍ, Roman. *Obecní samospráva v České republice: Praktická příručka s judikaturou*. Praha: Leges, 2012, s. 95.

Jako pomocné orgány může zastupitelstvo obce zřizovat výbory, přičemž povinně zřizuje vždy dva – finanční a kontrolní výbor.³⁶

2.2 Výkonné orgány

Výkonným orgánem obce v oblasti samostatné působnosti je rada obce, která za svůj výkon odpovídá zastupitelstvu obce. „*Jedná se skutečně o jakousi ‚vládu‘ obce pokud bychom obecní samosprávu měli přirovnat k systému parlamentní demokracie,*“ tvrdí Kočí.³⁷

Členy rady jsou z titulu své funkce starosta, místostarostové a radní. Všichni jsou voleni z řad členů zastupitelstva. Počet členů rady je vždy lichý a pohybuje se v rozmezí 5 – 11 členů. Rada se obvykle nezřizuje v těch obcích, kde má zastupitelstvo méně než 15 členů.³⁸ V praxi to znamená, že radu obce nemusí mít teoreticky město s 10 tisíci obyvateli (nad 10 tisíc obyvatel musí mít zastupitelstvo obce ze zákona více než 15 členů, pozn.), nebo naopak, že obec s více než 15 voliči, mít radu bude.

Zákon neurčuje, jak často se má rada scházet, a tak ji svolává starosta podle potřeby. Její chůze jsou (na rozdíl od zastupitelstva) neveřejné. Do působnosti rady obce spadá například příprava návrhů pro jednání zastupitelstva, zabezpečování hospodaření obce podle schváleného rozpočtu, plnění funkce zakladatele právnické osoby atd. (plný výčet pravomocí viz Příloha 1 Zákonné pravomoci rady obce v oblasti samostatné působnosti).

Na venek obci zastupuje starosta, který je jednočlenným orgánem obce, kterého volí zastupitelstvo obce. Tomu je starosta ze své funkce také odpovědný. „*Starosta je nejviditelnějším orgánem obecního zřízení, ale ačkoliv zastupuje*

³⁶ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích v aktuálním znění. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2013, ustanovení § 99, odst. 3.

³⁷ KOČÍ, Roman. *Obecní samospráva v České republice: Praktická příručka s judikaturou*. Praha: Leges, 2012, s. 100.

³⁸ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích v aktuálním znění. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2013, ustanovení § 68, odst. 1.

obec navenek, sám o sobě je spíše orgánem bez pravomocí“, uvažuje Balík a své úvahy dokládá skutečností, že funkce starosty nemá povahu statutárního orgánu, ale je součástí rady.³⁹ Musí tak úkony činit až poté, co je schválí zastupitelstvo či rada. Ve funkci starostu zastupuje místostarosta.

Výkon přenesené působnosti spadá do kompetence obecního úřadu (vykonává také úkoly samostatné působnosti obce, které mu ukládá zastupitelstvo nebo rada obce, pomáhá výborům a komisím v jejich činnosti). Podle zákona je obecní úřad tvořen starostou, místostarostou a tajemníkem a řadovými zaměstnanci. U větších obcí je obvyklé, že rada obce zřizuje pro jednotlivé druhy činností odbory a oddělení.⁴⁰

³⁹ BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha: Grada Publishing, 2009, s. 74.

⁴⁰ KOČÍ, Roman. *Obecní samospráva v České republice: Praktická příručka s judikaturou*. Praha: Leges, 2012, s. 118.

3DOZOR A KONTROLA V OBECNÍ SPRÁVĚ

Ačkoliv zákony uvádí, že obec spravuje své záležitosti v rámci samostatné působnosti samostatně, tedy bez toho, aby ji někdo dozoroval, existují dva právní nástroje, na základě kterých je činnost obcí kontrolována, jsou jimi dozor a kontrola. Oba dva probíhají zvláště v oblasti samostatné a přenesené působnosti. Dozor obecně směřuje proti konkrétním právním aktům obce, u nichž je zjištěna nezákonnost nebo rozpor s ostatními právními předpisy, naproti tomu kontrole je zaměřena spíše v obecné rovině – je kontrolováno, zda orgány obce dodržují zákony.⁴¹

3.1 Dozor

Podnět k dozoru může podat kdokoliv, v praxi tak obvykle činí občané dotčené obce. Tím, že takto jednají, napomáhají dodržovat zákonnost při vydávání právních aktů obcí. Samostatnému dozorovacímu procesu však tyto osoby přítomny nejsou.

3.1.1 Dozor v samostatné působnosti

Dozor nad samostatnou působností vůči obcím vykonává výhradně Ministerstvo vnitra, konkrétně odbor dozoru a kontroly veřejné správy. Je zaměřen na zákonnost obecně závazných vyhlášek a usnesení, rozhodnutí a dalších opatření orgánů obce, která jsou zaváděna v rámci samostatné působnosti. Ministerstvo vnitra sleduje konkrétně:

- zda jsou vydávané obecně závazné vyhlášky v souladu se zákonem
- a zda usnesení, rozhodnutí a další opatření nejsou v rozporu se zákony a dalšími právními předpisy.

Nejčastěji jsou v praxi přezkoumávány obecně závazné vyhlášky, prostřednictvím, kterých obce regulují činnosti, které jsou v zájmu občanů a obce

⁴¹ KOČÍ, Roman. *Obecní samospráva v České republice: Praktická příručka s judikaturou*. Praha: Leges, 2012, s. 136.

obecně. Jako příklad lze uvést problematiku úpravy místních poplatků (např. poplatky za komunální odpad, poplatky za psy apod.), problematiku veřejného pořádku (např. regulace hluku, požívání alkoholu apod.), oblast stanovení podmínek pro pořádání kulturní, sportovních, společenských akcí apod., oblast zajišťování čistoty ulic, veřejné zeleně atd.⁴²

Stát ale při výkonu dozoru nad samostatnou působností obcí zasahuje do ústavně zaručeného práva na samosprávu minimálně, omezuje se na nezbytné minimum zásahů a dodržuje zásadu preventivního (metodického působení).

3.1.2 Dozor v přenesené působnosti

Od roku 2006 již dozor v přenesené působnosti nevykonává Ministerstvo vnitra – „vzhledem k tomu, že jde o výkon státní správy, je uspořádán hierarchicky, obce tak podléhají doзору kraje a kraje pak doзору příslušného ministerstva, které v tomto vztahu vystupuje jako ústřední správní úřad“.⁴³

Dozor spočívá v přezkoumávání nařízení obce a v přezkoumání usnesení, rozhodnutí nebo jiného opatření orgánu obce. Zjišťuje se, zda konkrétní nařízení obce neodporují zákonům. Nejčastěji jsou dozorována jednotlivá nařízení obce, například vymezení úseků v zimě neudržovaných místních komunikací a chodníků, nařízení týkající se placeného státní, zákazů reklamy šířené na veřejně přístupných místech, zřizování přírodních parků, zajištění krizových opatření atd.⁴⁴

3.2 Kontrola

Také v případě kontroly, stejně jako v případě dozoru, k ní může podat podnět kdokoliv, samotný proces kontroly ale běží bez přímé účasti této osoby.

⁴² KANCELÁŘ VEŘEJNÉHO OCHRÁNCE PRÁV. *Práva občanů obce*. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2010, s. 75 a 76.

⁴³ Tamtéž, s. 78.

⁴⁴ Tamtéž, s. 78 a 79.

3.2.1 Kontrola v samostatné působnosti

Při kontrole výkonu samostatné působnosti obce je zjišťováno, zda orgány obce dodržují zákony a další právní předpisy. Tato kontrola je prováděna Ministerstvem vnitra, které formuluje kontrolní zjištění, nemůže však obcím autoritativně přikázat nápravu, tu může pouze doporučit. Rozhodnutí o nápravě přísluší obci samotné.

Mezi oblasti, které Ministerstvo vnitra nejčastěji kontroluje, patří příprava a konání zasedání zastupitelstva (zveřejnění informací), realizace práv pro občany, zveřejňování záměru dispozice nemovitým majetkem, zveřejňování povinných informací podle zákona o svobodném přístupu k informacím apod.⁴⁵

3.2.2 Kontrola v přenesené působnosti

Výkon státní správy obcemi je kontrolován krajskými úřady. Kontrola je zaměřena na prověřování výkonu přenesené působnosti na jednotlivých úsecích výkonu státní správy (např. na úseku přestupkového řízení, na úseku evidence obyvatelstva, matriky apod.). Při kontrole je zjišťováno, zda obecní orgány dodržují zákony a další právní předpisy.⁴⁶

Kontroly výkonu na úseku přenesené působnosti na rozdíl od úseku působnosti samostatné probíhají (zpravidla) na základě plánu kontrol. Praxe ale nevyklučuje případy, kdy je kontrola provedena mimo stanovený plán. Uvést lze příklad stížnosti občana obce na nepovolenou stavbu, která sousedí s jeho pozemkem. Stížnost byla podána nejprve na stavební úřad, který na ni nereagoval, proto byl o kontrolu požádán krajský úřad, v jehož gesci je vykonat kontrolu na tomto úseku přenesené působnosti. Protože je krajský úřad zároveň nadřízeným správním orgánem stavebního úřadu, může realizovat prostředky ochrany před jeho nečinností. Pokud krajský úřad nevyřeší podnět stížnosti pro občana

⁴⁵ KANCELÁŘ VEŘEJNÉHO OCHRÁNCE PRÁV. *Práva občanů obce*. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2010, s. 83.

⁴⁶ KOČÍ, Roman. *Obecní samospráva v České republice: Praktická příručka s judikaturou*. Praha: Leges, 2012, s. 144.

uspokojivě, je možné požádat o prověření jeho postupu Ministerstvo pro místní rozvoj.⁴⁷

⁴⁷ KANCELÁŘ VEŘEJNÉHO OCHRÁNCE PRÁV. *Práva občanů obce*. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2010, s. 83.

4 MOŽNOSTI PARTICIPACE OBČANŮ NA SPRÁVĚ VEŘEJNÝCH VĚCÍ

Občané obce delegují značnou část rozhodovacích pravomocí týkajících se dění v obce na zastupitele obcí, to ale neznamená, že by se na něm dále nemohli vůbec podílet. Existuje několik institutů, prostřednictvím kterých mohou směrem ke správě veřejných věcí občané vyjadřovat svůj názor a ovlivňovat je. Jeden z těchto nástrojů byl již představen ve druhé kapitole – je jím aktivní účast na zasedání zastupitelstva, respektive vyjadřování se k jednotlivým programovým bodům. Dalšími nástroji jsou místní referendum, podávání stížností a petic.

4.1 Referendum

Místní Referendum (neboli místní lidové hlasování) společně s petičním právem podle platné právní úpravy představuje jednu ze dvou forem přímé demokracie v podmínkách obecní samosprávy. Je realizováno jako jedno ze základních lidských práv, které je uvedeno v čl. 21 Listiny základních práv a svobod, kde se uvádí, že občané mají právo podílet se na správě věcí veřejných nejen svobodnou volbou svých zástupců, ale také přímo.⁴⁸

Zákon č. 22/2004 Sb., o místním referendu stanovuje, že v referendu je rozhodováno o věcech, které patří do samostatné působnosti obce. Toto ustanovení vychází z nálezu Ústavního soudu, který říká, že „*účelem místního referenda je umožnit občanům přímou správu veřejných věcí náležejících do samostatné působnosti obce, nikoliv rozhodování, jímž by se nahrazovala činnost obecního úřadu, rady obce a zastupitelstva obce spojená s jejich zákonnými povinnostmi*“.⁴⁹

V místním referendu se tedy hlasuje o navržené otázce, která spadá do samostatné působnosti. Nelze v něm hlasovat o otázkách spadajících do

⁴⁸ Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod v aktuálním znění. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1993.

⁴⁹ Nález Ústavního soudu ze dne 9. 2. 2005, Sp. Zn. IV. ÚS 223/04.

působnosti přenesené a o otázkách, které taxativně vymezuje ustanovení § 7 zákona o místním referendu (např. oblast místních poplatků a rozpočtu obce). Otázka musí být položena tak, aby na ni bylo možné jednoznačně odpovědět buď ‚ano‘ nebo ‚ne‘.⁵⁰ Právo hlasovat má každá osoba, která má právo volit do zastupitelstva obce.⁵¹

Místní referendum se koná v případě, že:

- se na něm usneslo zastupitelstvo obce,
- nebo že přípravný výbor složený nejméně ze tří občanů obce (kteří jsou jinak oprávněni k hlasování v komunálních volbách) podá návrh na konání místního referenda a zastupitelstvo obce rozhodne o jeho vyhlášení.

Návrh přípravného výboru může být podán, pokud jej svým podpisem podpořilo alespoň 30 % oprávněných osob (právo volit do zastupitelstva), pokud se jedná o obec do 3 tisíc obyvatel, 20 % oprávněných osob, pokud jde o obec do 20 tisíc obyvatel, 10 % oprávněných osob v obci do 200 tisíc obyvatel a 6 % oprávněných osob v obci nad 200 tisíc obyvatel.⁵²

Místní referendum se koná nejpozději do 90 dnů po dni jeho vyhlášení (pokud není v návrhu přípravného výboru uvedena jiná lhůta, jiné datum). Nejpozději 15 dnů před konáním referenda vyhlásí starosta obce konání místního referenda na úřední desce, kde je zároveň uvedena doba a místo jeho konání.

K platnosti rozhodnutí v místním referendu je třeba účasti alespoň 35 % oprávněných osob, a pro zastupitelstvo je závazné za předpokladu, že pro rozhodnutí hlasovala jejich nadpoloviční většina. Do roku 2008 (novelizace

⁵⁰ KOČÍ, Roman. *Obecní samospráva v České republice: Praktická příručka s judikaturou*. Praha: Leges, 2012, s. 152.

⁵¹ Zákon č. 22/2004 Sb., o místním referendu v aktuálním znění. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2004, ustanovení § 2.

⁵² Tamtéž, ustanovení § 8, odst. 2.

zákonu o místním referendu) byla pro souhlasné stanovisko stanovena kvóta 50 % všech oprávněných osob. V současné době je tato hranice snížena na 35 %.⁵³

V praxi české místní správy bylo v poslední době konáno například referendum o sloučení dvou mateřských škol (Velká Bystřice, 2014), referendum o poloze nádraží (Brno, 2004 a 2014), referendum o stavbě nové přehrady (Nové Heřminovy, 2014) apod.

4.2 Stížnosti

Stížnosti představují tradiční právní nástroj, prostřednictvím kterého se mohou fyzické i právnické osoby obracet na orgány obce a žádat nápravu protiprávního stavu. Vzhledem k dvěma typům působnosti obce se rozlišuje v zásadě dvojitý režim stížnosti, tedy stížnosti týkající se výkonu samostatné působnosti obce a stížnosti týkající se postupu orgánů obce podle správního řádu, typické pro výkon působnosti přenesené.⁵⁴

Proces podávání a vyřizování stížností, které se týkají výkonu samostatné působnosti, upravuje pouze zákon o obcích, který obecně vymezuje právo občana podávat orgánům obce návrhy, připomínky a podněty. Ty musí být vyřízeny neodkladně, nejpozději do 60 dnů od podání stížnosti, jde-li o působnost zastupitelstva obce, činí tato lhůta 90 dnů.⁵⁵

O tom, v jakém procesním režimu a kdo bude stížnost vyřizovat, rozhoduje rada obce, která vydá interní akt upravující postup při přijímání a vyřizování stížností. Tato pravidla by měla být občanům obce k dispozici na obecním úřadě, mohou být zveřejněna také na webových stránkách obce.

Kočí uvádí, že typickým případem stížnosti týkající se výkonu samostatné působnosti je stížnost občana obce na jednání některého z funkcionářů (starosty,

⁵³ KOČÍ, Roman. *Obecní samospráva v České republice: Praktická příručka s judikaturou*. Praha: Leges, 2012, s. 154 a 155.

⁵⁴ Tamtéž, s. 161.

⁵⁵ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích v aktuálním znění. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2013, ustanovení § 16, odst. g.

člena zastupitelstva apod.), nebo stížnost týkající se rozhodnutí samosprávného orgánu (např. disponování s majetkem obce).⁵⁶

Vyřizování stížností podávaných občany (nebo fyzickými osobami) v režimu přenesené úsobnosti upravuje správní řád, který říká, že dotčené osoby mají právo obracet se na správní orgány se stížnostmi proti nevhodnému chování úředních osob, nebo proti postupu správního orgánu, pokud zákon neposkytuje jiný prostředek ochrany.⁵⁷

Stěžovatel si může v rámci institutu stížnosti tedy stěžovat například na aroganci nebo neprofesionální jednání úředníka, na neochotu součinnosti apod., nebo na skutečnost, že vedením nějakého řízení nebyla pověřena oprávněná osoba apod. Stížnosti musí být vyřízeny do 60 dnů ode dne doručení správnímu orgánu, který je příslušný k jejímu vyřízení.⁵⁸

4.3 Petice

Petiční právo je jedním z ústavně zaručených (politických) práv občanů České republiky. Článek č. 18 říká, že „každý má právo se ve věcech veřejného nebo jiného společného zájmu sám, nebo s jinými obracet na státní orgány a orgány územní samosprávy s žádostmi, návrhy a stížnostmi“.⁵⁹ Využití petičního práva občanem obce, nebo právnickou osobou (pokud je předmět petice v souladu s cíli její činnosti) by mělo následovat přijetí petice osloveným samosprávným orgánem a posouzení. Na rozdíl od institutu stížnosti však petiční právo

⁵⁶ KOČÍ, Roman. *Obecní samospráva v České republice: Praktická příručka s judikaturou*. Praha: Leges, 2012, s. 154 a 155.

⁵⁷ Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád v aktuálním znění. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2013, ustanovení § 175, odst. 1.

⁵⁸ KOČÍ, Roman. *Obecní samospráva v České republice: Praktická příručka s judikaturou*. Praha: Leges, 2012, s. 154 a 164.

⁵⁹ Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod v aktuálním znění. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1993.

nezaručuje, že obsahu petice bude ze strany adresáta petice vyhověno.⁶⁰ Petice tak ve své podstatě představuje určitý podnět, jakési vyjádření názoru na věci veřejné, podatel si ale nemůže nárokovat, aby bylo petici vždy obsahově vyhověno. „*Ve svém principu je petice pouze zvláštní formou svobody projevu*“, uvádí Kočí.

V případě, že se předmět petice týká záležitosti spadající do přenesené působnosti, řídí se postup obce při jejím vyřizování zákonem č. 85/1990 sb., o právu petičním. Spadá-li předmět petice do působnosti samostatné, stanovuje pravidla pro vyřizování rada obce.

Petice musí mít písemnou podobu a příslušný orgán, jemuž je adresována je povinen ji přijmout. Pokud shledá, že petice nepatří do jeho působnosti, postoupí ji do pěti dnů příslušnému orgánu. Ten, kdo petici podal, má ze zákona právo obdržet písemnou odpověď do 30 dnů.⁶¹

⁶⁰ KANCELÁŘ VEŘEJNÉHO OCHRÁNCE PRÁV. *Práva občanů obce*. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2010, s. 83.

⁶¹ KOČÍ, Roman. *Obecní samospráva v České republice: Praktická příručka s judikaturou*. Praha: Leges, 2012, s. 166.

5DIMENZE KOMUNÁLNÍ POLITIKY

Zástupci voličů při vlastní realizaci komunální politiky řeší problematiku spadající administrativní, technické, sociální, finanční aj. oblasti. Jako příklad lze uvést například opravu rozbitého vodovodu, úpravu chodníku před školou, zařazení zaměstnance obecního úřadu na pracovní pozici apod. Lze říci, že výkon těchto úkonů s velkou pravděpodobností není ovlivňován politickou příslušností k určité straně (souhlas s opravou chodníku dá pravděpodobně i pravicové i levicové zastupitelstvo). Z toho by mohlo plynout, že komunální politika vlastně není zásadním způsobem politická.

V praxi však zastupitelé neřeší pouze technické záležitosti, při rozhodování vychází samozřejmě také ze svého ideového zázemí. Obludník je přesvědčen, že ideové rozpory mezi jednotlivými stranami se v komunální politice nepromítají do investiční politiky (např. investice do technické infrastruktury, školských zařízení, oblasti kultury apod.), ale do oblastí jako jsou: obecní podnikání, bytová politika, veřejný pořádek atd.⁶², tedy do oblastí, které poskytují prostor pro vnášení ideových řešení.

Z uvedeného je patrné, že komunální politika není pouhou technickou disciplínou (pokud by tomu tak bylo, v konečném důsledku by nemusela samospráva vůbec existovat – o problematice technické infrastruktury apod. by mohly rozhodovat krajské úřady nebo dokonce jednotlivé vládní resorty, což by vlastně znamenalo návrat k centrálnímu řízení). Je třeba připustit, že místní samospráva politickými idejemi ovlivňována je.

Vyjít můžeme také z faktu, že se slovem politika je často spojován pojem demokracie a demokracii lze podle některých autorů chápat jako tzv. polémos. Tento termín v sobě zahrnuje chápání života jako polemiky a sváru.⁶³ Svár (např. přední český teoretik demokracie Vladimír Čermák jej ztotožňuje s pojmem

⁶² In: BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha: Grada Publishing, 2009, s. 217.

⁶³ Tamtéž.

demokracie) vyvolává určité sociální konflikty, ve kterých jde o moc. Svár neboli střet zájmů, tak můžeme být chápán jako vlastní prostředek provádění politiky. Má podobu podpory určitých záležitostí, plynoucí z preferencí příslušnosti k určité politické straně.

Na druhou stranu je ale třeba chápat, že směr komunální politiky (její dílčí úkony) mohou ovlivnit také v mnoha směrech sami občané. Jako příklad lze uvést situaci na Břeclavsku, kde se obec rozhodla uzavřít v části Ladná jedinou školu. Důvodem byl její špatný stav. Náhradním řešením mělo být zavedení přímého autobusového spoje, který by z této části města svázel děti do nejbližší školy. Místní občané však krok radnice pochopili jako nepromyšlený a zbytečný, což v nich probudilo separační nálady. Žádali, aby radní našli v rozpočtu města peníze na opravu školy. Spor se táhl tak dlouho, až Ladná v referendu rozhodla o osamostatnění obce.⁶⁴ V tomto konkrétním případě došlo v důsledku sporu k osamostatnění obce, kdyby však z nějakého důvodu Břeclav jednu ze svých částí nechtěla nechat separovat, radní by zřejmě museli požadovaný finanční obnos na opravu školy uvolnit.

Jiným příkladem je rozhodnutí obce Janovice nad Úhlavou z roku 2011. Obec již delší dobu registrovala zvýšenou kriminalitu porušování veřejného pořádku, ke kterým začalo docházet po otevření dvou soukromých ubytoven pro ‚nepřízpůsobivé občany‘. Zastupitelstvo, které je většinově (i v současném volebním období) tvořeno ze zástupců Občanské demokratické strany, na svém zasedání rozhodlo o uvolnění finančních prostředků na zvýšení bezpečnosti v obci. Pořádek v obci dodnes hlídá soukromá bezpečnostní agentura Coalex.⁶⁵

Učinit lze tedy závěr, že rozpor mezi zástupci jednotlivých politických stran se při realizaci komunální politiky nepromítá do oblasti investiční politiky,

⁶⁴ Informace získány od Mgr. Zdeňky Skřivánkové, pedagožky působící na ZŠ Ladná.

⁶⁵ BUREŠ, Oldřich a kol. *Privatizace bezpečnosti: české a zahraniční zkušenosti*. Praha: Grada Publishing, 2013, s. 198.

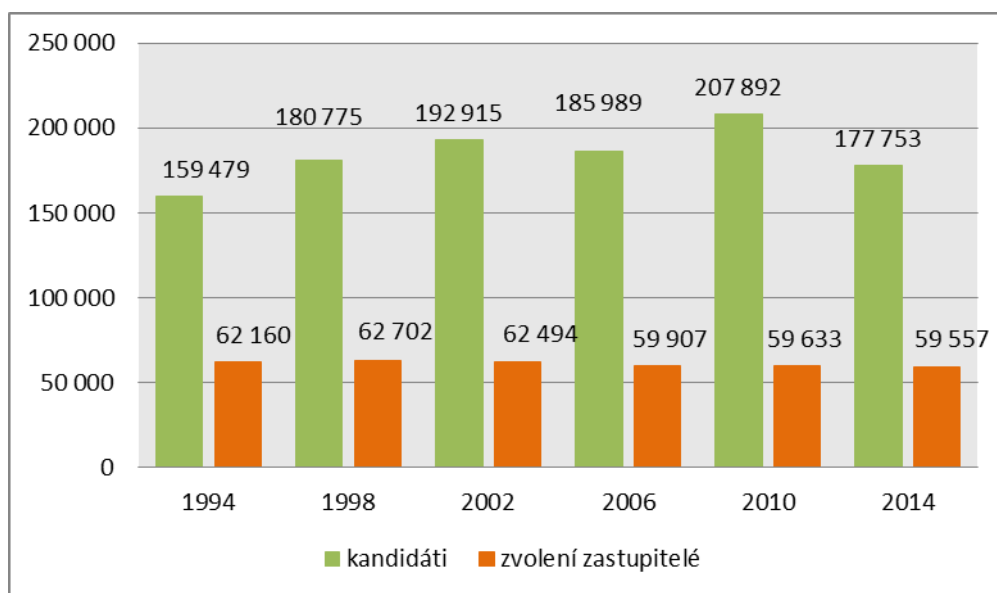
ale především do oblasti hospodaření, obecního podnikání, restitucí, veřejného pořádku atd.

6 TRENDY V KOMUNÁLNÍCH VOLBÁCH V ČESKÉ REPUBLICE 1994 - 2014

Volby zástupců do zastupitelstev obcí se v České republice konají pravidelně jednou za čtyři roky. Od roku 1989 se volby do zastupitelstev konaly celkem sedmkrát. Data týkající se prvních voleb se vztahovala k existenci České a Slovenské Federativní republiky a nebyla Českým statistickým úřadem komplexně zpracována. Tyto dvě skutečnosti vedou k tomu, že v následujícím textu je pojednáváno pouze o volbách do obecních zastupitelstev od roku 1994 po současnost.

První komunální volby se v samostatné České republice konaly v roce 1994. Stejně jako všechny následující volby probíhaly na základě zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí. V roce 1994 bylo registrováno 159 479 kandidátů. Jak je vidět v grafu č. 2, jejich počet s každými dalšími volbami s výjimkou v roce 2006i nadále vzrůstal. Trend se změnil až v roce 2014, kdy počet kandidujících zastupitelů klesnul o 14,5 procentních bodů.

Graf 2 Poměr počtu kandidátů a zvolených zastupitelů v komunálních volbách (1994 - 2010)

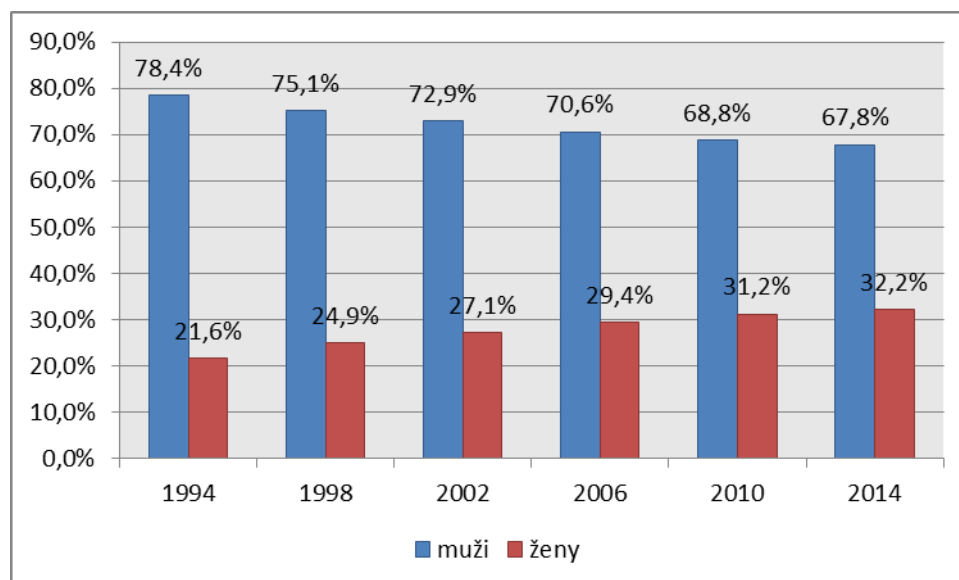
Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů Českého statistického úřadu – www.volby.cz.

Vysoký počet volebních kandidátů odpovídá existenci velkého množství obcí (a tudíž i vysokého počtu zastupitelských mandátů). Nárůst kandidátů ale není způsoben faktem, že by se zvyšoval počet zastupitelských míst, lze ho spíše interpretovat jako zvýšený zájem o vstup do komunální politiky. Zatímco na počátku sledovaného období se o jednu zastupitelskou pozici ucházeli 2 – 3 kandidáti, v době největšího zájmu o působení v politice, tedy v roce 2010, se jednalo již o 3 – 4 kandidáty. V roce 2014 potom na jedno zastupitelské místo připadlo 2,9 kandidátů.

Výhodu rostoucího počtu kandidátů lze spatřovat v širší nabídce pro voliče. Tato výhoda je však kompenzována rizikem – pokud se v zastupitelstvu sejdou zástupci různých politických subjektů, může docházet k obtížím při vlastní realizaci komunální politiky (obtížné hledání shody názorů), což může činnost samosprávy ve finále blokovat.

Spolu s růstem kandidátů stoupal také každé další období zastoupení žen – viz graf č. 3.

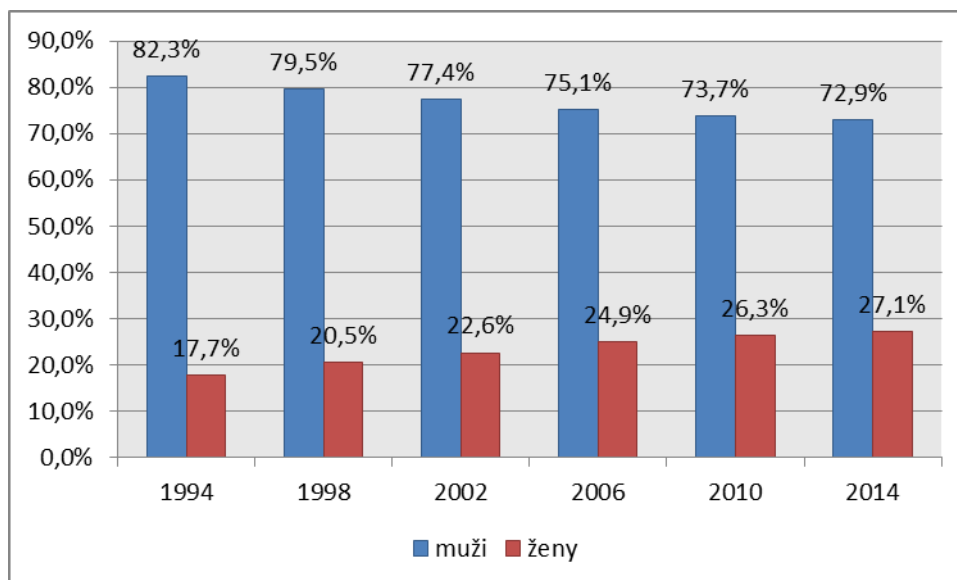
Graf 3 Vývoj poměru počtu žen a mužů kandidujících do obecních zastupitelstev (1994 - 2010)

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů Českého statistického úřadu – www.volby.cz.

Totéž platí o obsazení žen v zastupitelských mandátech – viz graf č. 4.

Graf 4 Vývoj poměru počtu žen a mužů v zastupitelských mandátech (1994 - 2010)

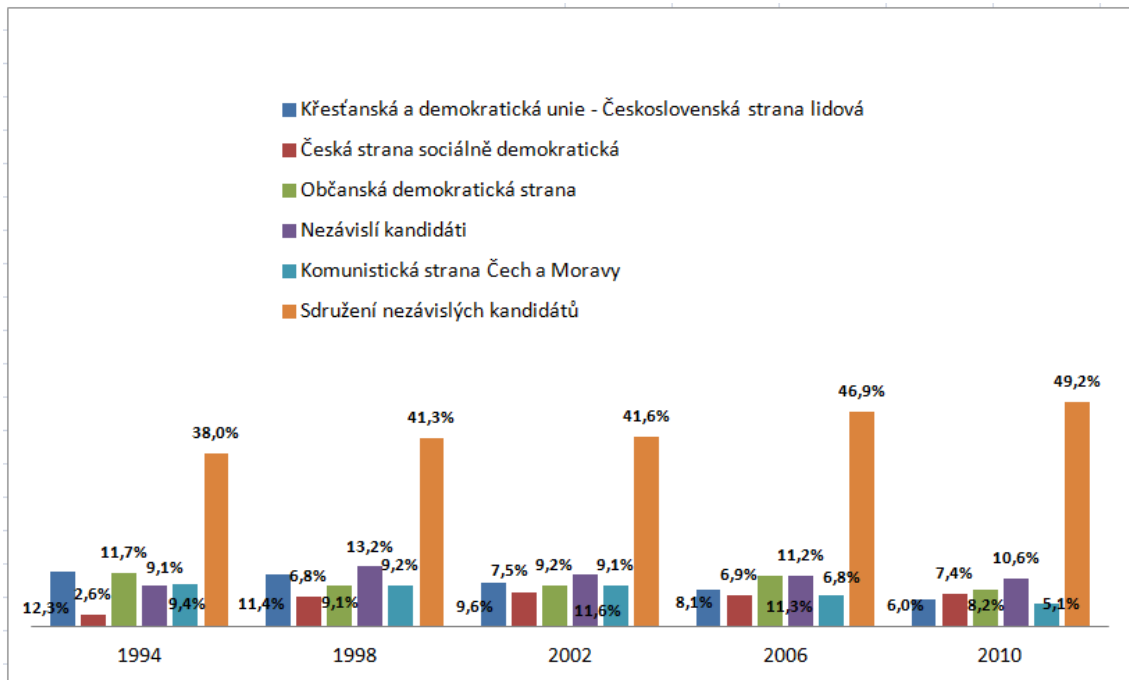
Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů Českého statistického úřadu – www.volby.cz.

Podle informací z průzkumů společnosti Fórum 50 % (které vzniklo v roce 2004 v reakci na nevyrovnané zastoupení žen a mužů v politice), je 1 117 obcí vedeno ženami, což znamená, že u nás existuje 18 % starostek. Existuje nepřímá úměra – čím větší obec či město (větší rozpočet, větší moc atd.), tím méně jsou ve vedení zastoupeny ženy. Proto činí poměr žen v zastupitelstvech obcí 26 %, v zastupitelstvech měst potom 23 % a v zastupitelstvech statutárních měst 19,5 %.⁶⁶

Výrazné změny lze v oblasti komunální politiky spatřovat také z hlediska politické příslušnosti volebních kandidátů. Nejpatrnějším trendem je rychlý nárůst počtu kandidátů bez stranické příslušnosti. Vývoj stranické příslušnosti je uveden v následujícím grafu.

⁶⁶ Fórum 50 %: Zastoupení žen v městských a obecních zastupitelstvech. www.padesatprocent.cz [online]. 2009 [cit. 2015-04-29]. Dostupné z: <http://padesatprocent.cz/cz/zeny-v-politice/komunalni-zastupitelstva/vse-co-potrebujete-vedet-o-komunalnich-volbach>

Graf 5 Stranická příslušnost zvolených zastupitelů (1994 - 2010)

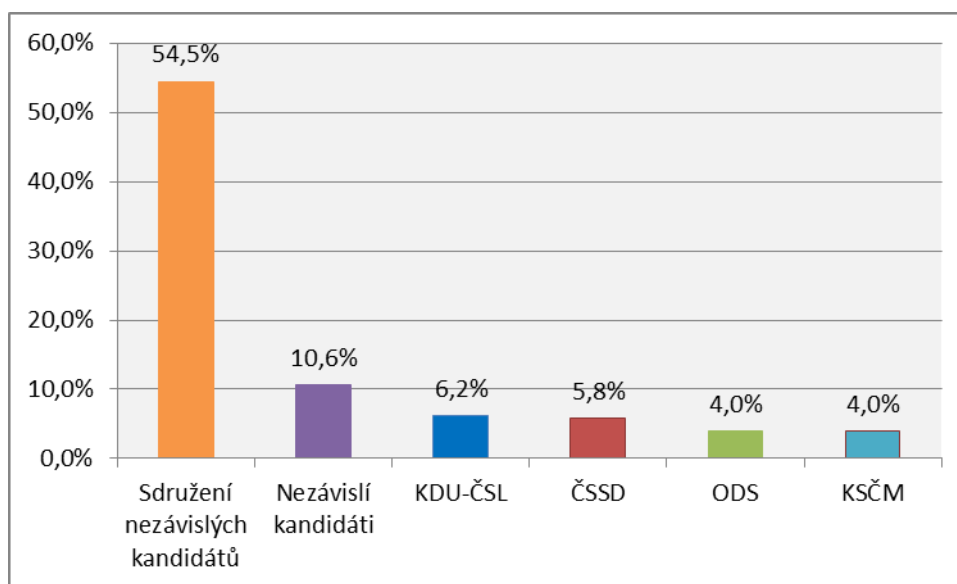

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů Českého statistického úřadu – www.volby.cz.

Ve volbách do obecních zastupitelstev v roce 2010 poklesla výrazně podpora voličů kandidujících za ODS (z 11,3 % na 8,2 %), což je zřejmě možné připsat řadě medializovaných korupčních afér. Nejvyšší počet hlasů jako tradičně každý rok získalo Sdružení nezávislých kandidátů (49,2 %).

Výsledky voleb z hlediska stranické příslušnosti za rok 2014 jsou uvedeny samostatně v grafu č. 6.

Graf 6 Stranická příslušnost zvolených zastupitelů v roce 2014

Zdroj: Aktualne.cz: Komunální volby 2014: Výsledky v každém městě i obci. *Www.aktualne.cz* [online]. 2014 [cit. 2015-04-29]. Dostupné z: <http://zpravy.aktualne.cz/komunalni-volby/#prehled>

Také ve volbách konaných v roce 2014 i nadále posilovala tendence SNK na úkor všech ostatních stran, kromě strany Nezávislí kandidáti. Ta si stejně jako v předchozím volebním období udržela svou 10 % hranici.

Podle informací Sociologického ústavu AV ČR představují noví kandidáti pouze část, běžné jsou opakované kandidatury stávajících zastupitelů, a těch, kteří v uplynulém volebním období kandidovali neúspěšně. Nejúspěšnějšími kandidáty jsou přitom podle zmíněné instituce ti, kteří již zkušenost s prací v zastupitelstvu mají. Tato skutečnost potom vede k tomu, že tři čtvrtiny stávajících zastupitelů ve volbách své místo úspěšně obhájí.

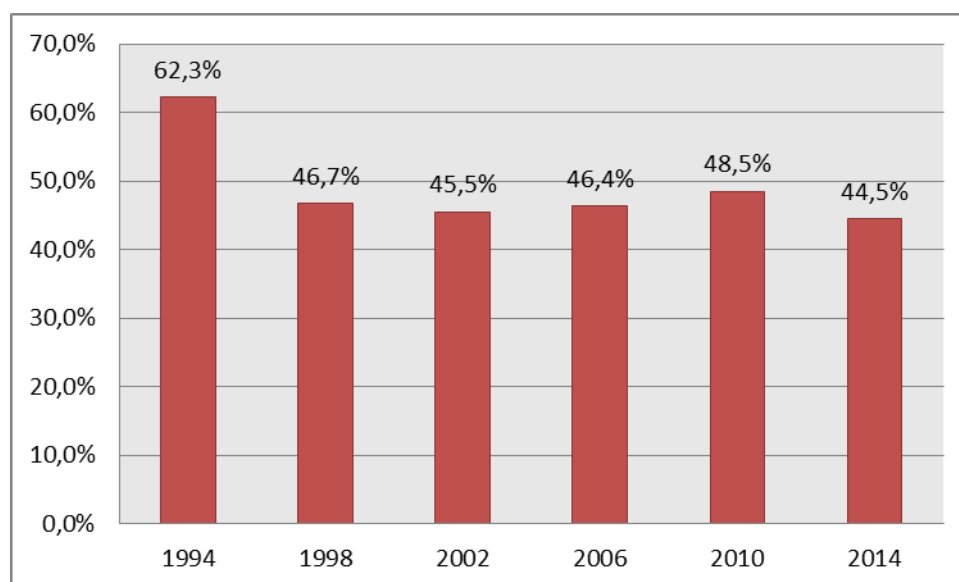
Absolutní nebo většinová obměna členů zastupitelstva je pouze výjimečným jevem, pramenícím pravděpodobně z velké nespokojenosti s činností zastupitelstva.⁶⁷ Obvyklejší bývá obměna zastupitelů v důsledku vzniku nové strany. I zde je ale důležitá, za jakých podmínek a za jakým účelem strana vznikla. Například v obci Průhonice vznikly v posledních komunálních volbách dvě nové

⁶⁷ Deník veřejné správy: Proměny zastupitelstev obcí. *Www.dvs.cz* [online]. 2013 [cit. 2014-08-01]. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6590949>

strany. Jedna z nich se skládala z kandidátů bývalých neúspěšných stran (KSČM, ZEMANOVCÍ, SNK), druhou stranu založili noví lidé jako stranu konkurující dlouhodobě nejúspěšnější SNK Průhonice, Hole, Rozkoš. První strana ve volbách propadla, druhá sebrala hlasy SNK Průhonice, Hole, Rozkoš (a tudíž i mandáty) a vytvořila jí tak vážnou konkurenci. Podrobněji viz kapitola č. 7. 2. 2 Volební účast občanů v komunálních volbách.

Samostatnou kapitolou (trend) v České republice představuje volební účast v komunálních volbách na úrovni zastupitelstev obcí, která je vyjádřena v grafu č. 7.

Graf 7 Volební účast v komunálních volbách v letech 1994, 1998, 2002, 2006 a 2014.

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů o volbách do zastupitelstev obcí a krajů v letech 1994, 1998, 2002, 2006, 2010 a 2014.

Stále patrnější je nechuť českých voličů účastnit se komunálních voleb. Důvodů této skutečnosti existuje více. Například při parlamentních volbách může znamenat nízká voličská účast vyjádření obecné nechuťi k politice nebo nízká důvěra k politickým stranám. Předpokládejme ale, že v obcích občané své zastupitele dobře (v malých obcích i velmi dobře) znají, vědí, s jakým záměrem vstupují do politiky, jaká témata jsou pro ně důležitá apod. Proto spíše než obecnou nechuť k politice lze nízkou účast při volbách spojovat s projevem široké

demokracie, která umožňuje svobodné rozhodnutí či volit nebo nikoliv (v tomto případě převažuje nikoliv) a s projevem nízkého stupně občanské odpovědnosti.

PRAKTICKÁ ČÁST

7 METODICKÁ ČÁST

7.1 Cíle a metodika práce

Cílem praktické části práce je zhodnotit, jaké aspekty ovlivňují realizaci komunální politiky v konkrétní obci a jakým způsobem se zde občané podílí na její realizaci. Tohoto cíle je možné dosáhnout pouze analýzou komunální politiky. Vzhledem ke zvolené problematice byla zvolena smíšená výzkumná strategie, která má v politologické praxi dlouholetou tradici.

S kvalitativním výzkumem je spojováno několik přístupů, jedním z nich je případová studie. V případové studii se jedná o detailní studium jednoho případu, je založena na sběru velkého množství dat od jednoho nebo několika málo jedinců. Jejím prostřednictvím je možné zachytit složitost případu, zároveň se při její realizaci předpokládá, že důkladným prozkoumáním jednoho případu lze lépe porozumět případům jiným.⁶⁸

Kořan uvádí, že případové studie se jako přístupy kvalitativní výzkumné strategie podílí na celkové produkci odborného zkoumání 14 procenty. Zároveň ale upozorňuje, že za případovou studii lze považovat pouze analýzu případu, která zohledňuje celkový kontext událostí, tedy takovou analýzu, která na problematiku poskytuje komplexní náhled.⁶⁹ O to se pokouším v praktické části práce rozborem skutečností, které ovlivňují realizaci komunální politiky v obci Průhonice. Jedním z aspektů realizace komunální politiky, který nabývá stále na větší intenzitě, je participace občanů obce na dění v obci. Proto se v analýze zabývám přednostně tím, jakým způsobem občané Průhonic toto dění ovlivňují.

⁶⁸ HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. Praha: Portál, 2008, s. 104.

⁶⁹ KOŘAN, Michal. Jednopřípadová studie. In: DRULÁK A KOL., Petr. *Jak zkoumat politiku: Kvalitativní metodologie v politologii a mezinárodních vztazích*. Praha: Portál, 2008, 29 - 61.

Vzhledem k tomu se ve výzkumném šetření objevuje i kvantitativní prvek, kterým je anketa mezi obyvateli trvale žijícími v obci Průhonice. Anketa má pouze orientační charakter a má potvrdit validitu tvrzení starostky obce.

Výzkum se věnuje míře politické participace občanů obce Průhonice v kontextu jejich angažovanosti, volebního chování, politické socializace a politické kultury obce. Politická participace je definována jako soubor zákonných aktivit soukromých občanů, které jsou více či méně přímo zaměřeny na ovlivnění chodu obce. Mezi repertoár nástrojů politické participace pro účely této práce patří všechny volební a nevolební aktivity, kterými mohou občané Průhonic dění v obci ovlivnit.

Na základě stanoveného cíle byly stanoveny následující výzkumné otázky:

Hlavní otázky:

1. Jakým způsobem občané v Průhonicích participují na místním politickém a veřejném dění?
2. Mají zájem podílet se aktivně na samosprávě obce?
3. Jakým způsobem obec Průhonice spolupracuje se svými občany?

Vedlejší otázky:

1. Omezuje se obec Průhonice pouze na zákonné formy spolupráce s občany?
2. Jaké zákonné aktivity zaměřené na ovlivňování místního dění občané Průhonic využívají? (Referenda, Stížnosti, Petice, účast na zasedání zastupitelstva apod.)
3. Jaké jiné aktivity zaměřené na ovlivňování místního dění občané Průhonic využívají? (zakládání občanských iniciativ apod.)

Naplnění zvoleného cíle práce bylo podmíněno volbou vhodných metod. Vzhledem k vybranému tématu a jeho zaměření jsem zvolil normativní přístup zkoumání dané problematiky. Metodou vědeckého zkoumání je analýza současného stavu spolupráce místní správy s občany v obci Průhonice.

Za nástroj, prostřednictvím kterého jsem získal konkrétní informace, bylo zvoleno polo-strukturované dotazníkové šetření. Zvoleno bylo z toho důvodu, že jej mnoho autorů např. Hendl, doporučuje využít pro získání citlivých dat od daného typu aktérů.⁷⁰

Dalším nástrojem, který jsem pro zjišťování informací zvolil, je anketa mezi obyvateli Průhonic, která sloužila k orientačnímu zjištění spokojenosti občanů v oblasti komunikace s orgány místní správy a s mírou, kterou jsou ochotni participovat na místním dění.

Již při přípravě projektu byl zvolen způsob zajištění validity a důvěryhodnosti výsledků výzkumu. Pro zvýšení důvěryhodnosti výsledků kvalitativního výzkumu je vhodné použít různorodé zdroje informací. Toto pravidlo, nazvané triangulace, je postaveno na principu validních závěrů, a říká, že je dobré podložit je co největším počtem zdrojů, ze kterých jsou informace získávány.⁷¹ Proto jsem při realizaci výzkumu kromě dotazování a ankety využil také studium interní dokumentace.

7.2 Sběr dat

Sběr dat probíhal vzhledem ke složitosti problematiky a s ohledem na získávání velkého množství organizací v delším časovém horizontu.

Nejprve jsem oslovil vedení obce – starostku PhDr. Hanou Borovičkovou – s žádostí o spolupráci na mé diplomové práci. Poté jsem začal připravovat otázky, které bych, vzhledem ke stanoveným výzkumným otázkám, starostce rád položil. Jejich seznam je uveden v Příloha 13 Polo-strukturovaný dotazník – otázky pro starostku obce Průhonice). Starostka obce si otázky vyžádala, aby se mohla na rozhovor připravit a stanovila schůzku na 2. února 2015.

⁷⁰ HENDL, Jan. Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace. Praha: Portál, 2008, s. 175.

⁷¹ Tamtéž, s. 46.

Na schůzku, která se odehrávala na obecním úřadě v Průhonicích a trvala 4 hodiny, přinesla paní starostka výpisy z místní dokumentace (např. informace o vývoji počtu obyvatel, rozpočet obce, realizované dotace, soupis investičních činností, informační letáky z volebních kampaní, strategickou dokumentaci apod.), poté velice podrobně zodpověděla všechny otázky, které jsem jí znovu kladl a doplnil, neboť jsem měl k dispozici její odpovědi, které mi zaslala e-mailem.

Společně jsme též sestavili anketu pro místní obyvatele, jejíž plná verze je k dispozici v Příloha 14 Otázky do ankety pro občany obce Průhonice).

Anketu jsem realizoval v průběhu dne 9. března v odpoledních hodinách tak, že jsem na ulici oslovoval občany v Průhonicích a žádal je o zodpovězení otázek. Jedinou podmínkou pro jejich výběr byla věková hranice 30 – 60 let a trvalé bydliště v Průhonicích.

Spodní limit věkové hranice byl stanoven s ohledem skutečnost, aby tito občané měli možnost po dobu tří po sobě jdoucích volebních období se účastnit voleb, a aby měli dostatek zkušeností posoudit svou participaci na místním dění. Vrchní věková hranice byla stanovena s ohledem na náročnost pokládaných otázek (nechtěl jsem obtěžovat občany starší 60 let).

Podařilo se mi získat odpovědi od 40.

7.3 Prezentace výsledků

V následující části práce jsou prezentovány výsledky šetření, které bylo postaveno na rozhovoru se starostkou obce Průhonice, na základě studia dokumentace a na základě stručného rozhovoru s některými občany Průhonic.

Z podstaty kvalitativní části výzkumného šetření vyplývá, že získaná data nemají (v porovnání s charakterem výzkumu kvantitativního) strukturovanou podobu. Cílem vyhodnocování získaných dat je ale taktéž smysluplná prezentace ve formě, která odpovídá oblastem, v rámci kterých mají občané obce možnost dění v obci ovlivnit.

Každá z následujících kapitol (kromě první, která stručně pojednává o obci Průhonice) se proto týká určitého celku informací, které se logicky vztahují k následujícím oblastem: nepřímé ovlivňování realizace komunální politiky (volby), využívání práva občana na informace, využívání práva obracet se na obecní orgány se žádostmi, podněty a připomínkami, možná participace v oblasti kontrolní činnosti, možnosti občana obce k ochraně práv a další způsoby občanské participace na dění v obci.

Tyto údaje jsou v rámci jednotlivých kapitol doplněny informacemi ze studia dokumentace a o informace získané na základě ankety mezi občany Průhonic. Tyto informace (anketa) jsou prezentovány ve statistické podobě, konkrétně formou grafického vyjádření.

7.3.1 Obec Průhonice

Obec Průhonice leží v okrese Praha-západ, administrativně spadají pod správu Středočeského kraje. Skládá se ze dvou částí, které se rozkládají na třech katastrálních územích – Průhonice, Hole, Rozkoš, která se obě rozkládají na

výměře 753 hektarů (viz Příloha 3Katastrální území obce Průhonice).⁷² Obcí s rozšířenou působností jsou 20 km vzdálené Černošice, pověřenou obcí je potom 5 kilometrů vzdálená Jesenice.

Na uvedeném území žije v současné době (k datu 31. 12. 2014) 2 716, což je o 45 % více než v roce 2000 a o 25 % více než v roce 2005 (viz tabulka č. 1).

Tabulka 1 Vývoj počtu bydlících obyvatel obce Průhonice mezi léty 1980 – 2012

Rok	Počet bydlících obyvatel obce Průhonice				
	Celkem	Muži		Ženy	
		Celkem	Podíl	Celkem	Podíl
1980	1 653	–	–	–	–
1990	1 597	–	–	–	–
2000	1 871	928	49,6 %	943	50,4 %
2005	2 164	1 069	49,4 %	1 095	50,6 %
2008	2 524	1 245	49,3 %	1 279	50,7 %
2009	2 557	1 256	49,1 %	1 301	50,9 %
2010	2 600	1 255	48,3 %	1 345	51,7 %
2011 (26. 3.)	2 680	1 288	48,1 %	1 392	51,9 %
2012	2 649	1 299	49,0 %	1 350	51,0 %

Zd

roj: Interní materiálno Obecního úřadu obce Průhonice.

Zvyšující se počet osob, které zde žijí, podle slov starostky Borovičkové zřejmě souvisí s atraktivitou území, na kterém se obec rozkládá. Díky dobré dopravní dostupnosti (6 km autem od Prahy, dobrá dostupnost též veřejnou autobusovou dopravou do stanice Opatov) a atraktivitě okolí (Průhonice jsou mj. každoročně tradičním cílem mnoha návštěvníků z celé republiky a oblíbeným rekreačním zázemím pro obyvatele blízkého okolí), se do obce stěhuje čím dál tím více lidí.

⁷² Český úřad zeměměřický a katastrální: Katastrální území Průhonice - katastrální mapa.

www.cuzk.cz [online]. 2015 [cit. 2015-04-27]. Dostupné z:

http://www.cuzk.cz/Dokument.aspx?AKCE=META:SESTAVA:MDR002_XSLT:WEBCUZZK_ID:733971

„Pro obec je velkým problémem skutečnost, že v ní žije dlouhodobě přibližně o tisíc obyvatel více a tito obyvatelé zde přitom nejsou přihlášení k trvalému pobytu,“ uvádí starostka a dodává, že *„trvalý pobyt si tito občané ponechávají z ekonomických důvodů v místě předcházejícího bydliště, nejčastěji v Praze, což Průhonice značně ekonomicky, ale i demograficky zatěžuje“*.

Kromě toho, že obec přichází o příjmy plynoucí do obecního rozpočtu, ale musí těmto lidem zároveň poskytovat systém svých služeb, působí příliš velká hustota obyvatelstva (a tudíž i sídel) ze sociálního a ekologického hlediska pro mnohé jako stresový faktor.

Správním centrem obce je Obecní úřad Průhonice, který sídlí na Květnovém náměstí. V jeho čele stojí starostka PhDr. Hana Borovičková a dva místostarostové – Prof. Ing. František Lehovec, CSc. a Bohumil Řehák.

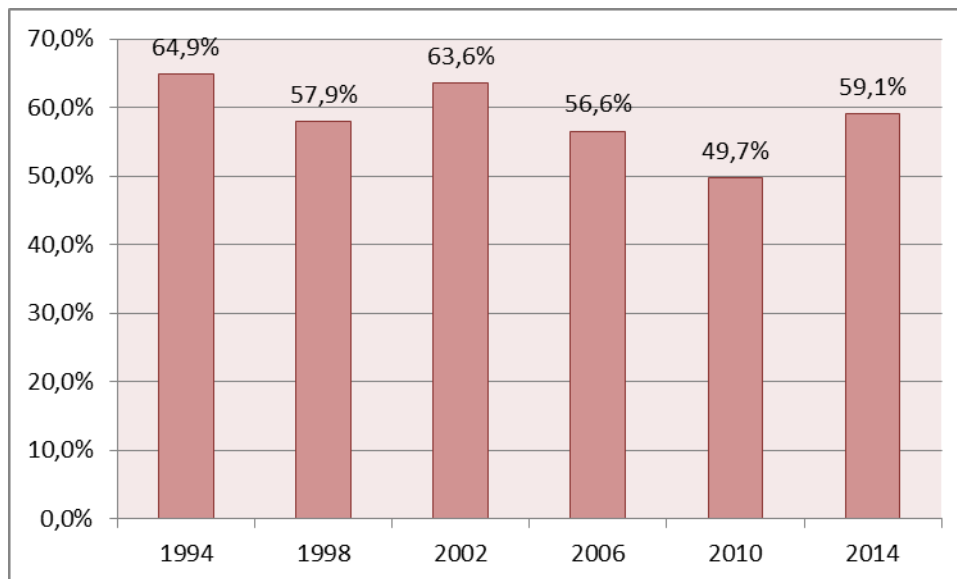
Organizační strukturu Obecního úřadu Průhonice představuje sekretariát, Centrum služeb veřejnosti, Ekonomický odbor, Investiční odbor, Stavební úřad, Obecní policie a právní zástupce obce.

Zastupitelstvo obce Průhonice se skládá z jedenácti zastupitelů, jejichž seznam je uveden v Příloha 4 (Členové zastupitelstva obce Průhonice). Obec má založené dva výbory – Finanční výbor a Kontrolní výbor (viz příloha 5 Členové Finančního výboru a Kontrolního výboru obce Průhonice). Zřízeno je také šest komisí – Komise pro bezpečnost, dopravu a veřejný pořádek, Komise kulturní, Komise bytová a sociální, Komise školská, Komise pro životní prostředí a Stavební komise (viz příloha 6 Komise zřízené obcí Průhonice a jejich členové).

7.3.2 Volební účast občanů v komunálních volbách

Volební účast občanů Průhonic lze od počátku sledovaného období, tedy od roku 1994, označit s výjimkou roku 2010 za většinovou. Ačkoliv míra voličské účasti již v žádném jiném období nepřekročila hranici z roku 1994 (64,9 %, viz graf č. 8), stále se pohybovala nad celorepublikovým průměrem (viz graf č. 9).

Graf 8 Volební účast ve volbách do zastupitelstva obci Průhonice v letech 1994, 1998, 2002, 2006, 2010 a 2014

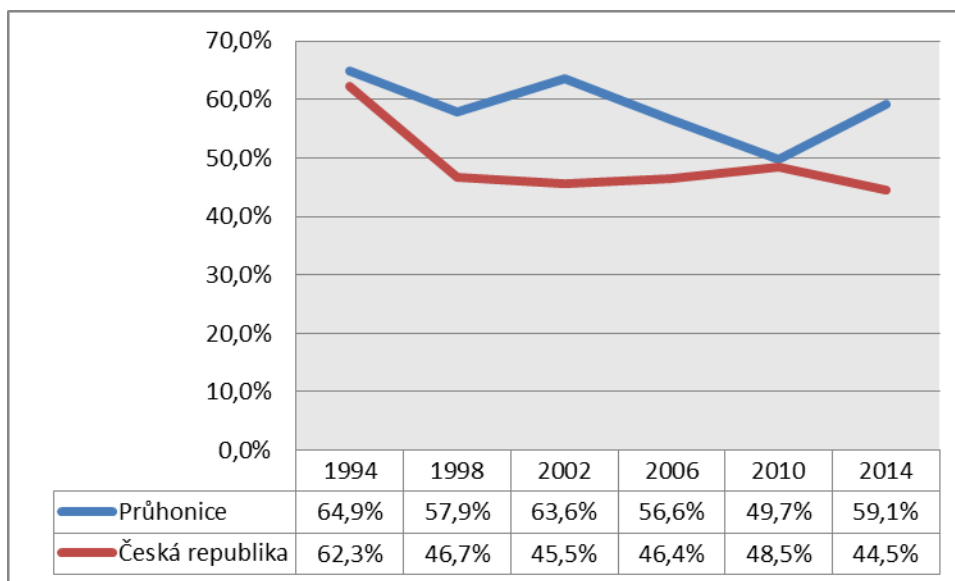

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů o volbách do zastupitelstev obcí a krajů v letech 1994, 1998, 2002, 2006, 2010 a 2014.

Celorepublikový průměr v míře volební účasti obec Průhonice nejenže nekopíruje, ale jak je patrné z grafu č. 9, vyvíjí se dokonce v opačném směru. Nejnižší volební účast byla registrována v roce 2010 (49,7%), při posledních volbách vykazovala opět stoupající tendenci (59,1 %), oproti celorepublikovému průměru, kdy volební účast oproti předchozímu období celkově poklesla (na 44,5 %).

Vyšší volební účast než je celorepublikový průměr vysvětluje starostka Průhonic následovně: „*Jsme malá obec a lidé vidí konkrétní výsledky práce zastupitelstva kolem sebe a hlavně, v Průhonicích žije vysoké procento osob s vysokoškolským vzděláním (26,1 % pozn. autora)*“.

Graf 9 Srovnání míry volební účasti do zastupitelstev obcí v České republice a v Průhonicích v letech 1994, 1998, 2002, 2006, 2010 a 2014

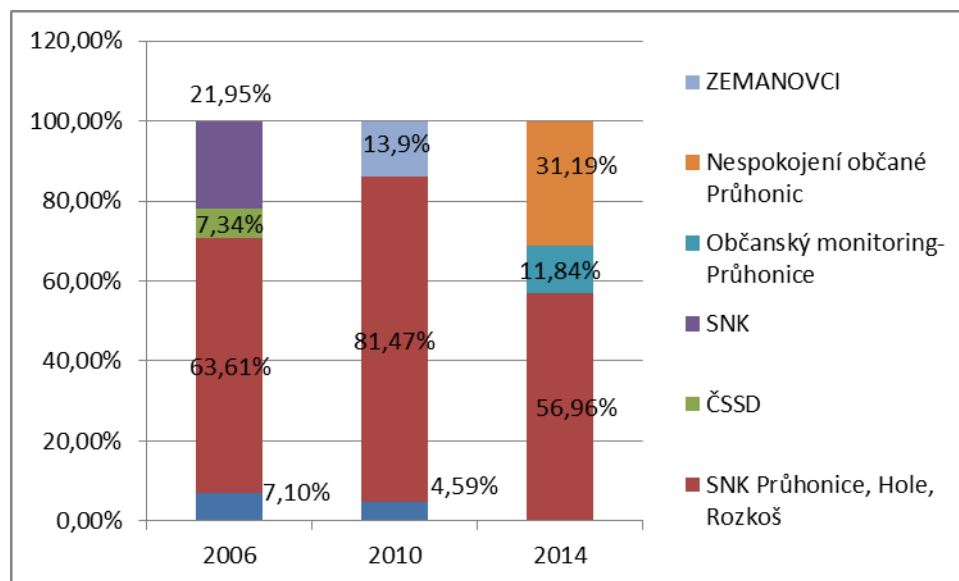
Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů o volbách do zastupitelstev obcí a krajů v letech 1994, 1998, 2002, 2006, 2010 a 2014.

Vysoká volební účast poukazuje na to, že většině občanů obce Průhonice není lhostejné, kdo stojí v čele zastupitelstva, a kdo tedy za občany rozhoduje o tom, co se bude v obci dít.

V průběhu sledovaného období vznikaly nové strany, jejichž účastníci se nově objevili na kandidátkách, někteří z nich potom také v zastupitelstvu. Vývoj podílu jednotlivých stran ve volbách za léta 2006, 2010 a 2014 je uveden v grafu č. 10.

V roce 2006 kandidovali do voleb lidé ze čtyř různých stran – KSČM, SNK Průhonice, Hole, Rozkoš, ČSSD a SNK (soupis kandidátů jednotlivých stran viz Příloha 7 Kandidáti jednotlivých stran zúčastněných v komunálních volbách v roce 2006 v Průhonicích). Nejvíce hlasů získala strana SNK Průhonice, Hole, Rozkoš - s 63,61 % hlasy tato strana obsadila v zastupitelstvu osm mandátů. Dva mandáty obsadila strana SNK (podíl získaných hlasů činil 21,95 %) a jeden mandát získala ČSSD s podílem 7,34 % hlasů. Žádný z kandidátů KSČM se do zastupitelstva obce Průhonice v roce 2006 nedostal.

Graf 10 Politické strany na kandidátních listinách obce Průhonice a podíl získaných hlasů za léta 2006, 2010 a 2014

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů o volbách do zastupitelstev obcí a krajů v letech 2006, 2010 a 2014.

O čtyři roky později, při volbách v roce 2010 to bylo opět SNK Průhonice, Hole, Rozkoš, které získalo ze tří zúčastněných stran (dále Strana Práv Občanů ZEMANOVCÍ a KSČM, soupis kandidátů všech tří stran viz Příloha 8 Kandidáti jednotlivých stran zúčastněných v komunálních volbách v roce 2010 v Průhonicích) 81,47 % hlasů, a v zastupitelstvu tak obsadilo 10 mandátů. Jeden mandát obsadil kandidát strany ZEMANOVCŮ, kandidát KSČM (která ve volbách získala celkem 4,59 % hlasů), se ani v roce 2010 do zastupitelstva obce Průhonice nedostal.

Při posledních komunálních volbách v roce 2014 se přihlásily tři strany – SKN Průhonice, Hole, Rozkoš a dvě nově vzniklé strany - Občanský monitoring-Průhonice a Nespokojení občané Průhonic (soupis kandidátů všech tří stran viz Příloha 9 Kandidáti jednotlivých stran zúčastněných v komunálních volbách v roce 2014 v Průhonicích). Na poměru získaných hlasů je dobře patrné, že občané obce Průhonice, kteří se voleb účastnili, sledují politické dění v obci – Nově vzniklá strana Občanský monitoring-Průhonice, se skládala převážně z kandidátů stran, které se komunálních voleb v roce 2014 nezúčastnily (KSČM, ČSSD a ZEMANOVCÍ). Nová strana získala pouze 11,84 % hlasů a jeden mandát,

což lze přisoudit tomu, že většina občanů kandidátům svůj hlas dát nechtěla, ať už se ve volbách prezentovali v jakékoliv straně.

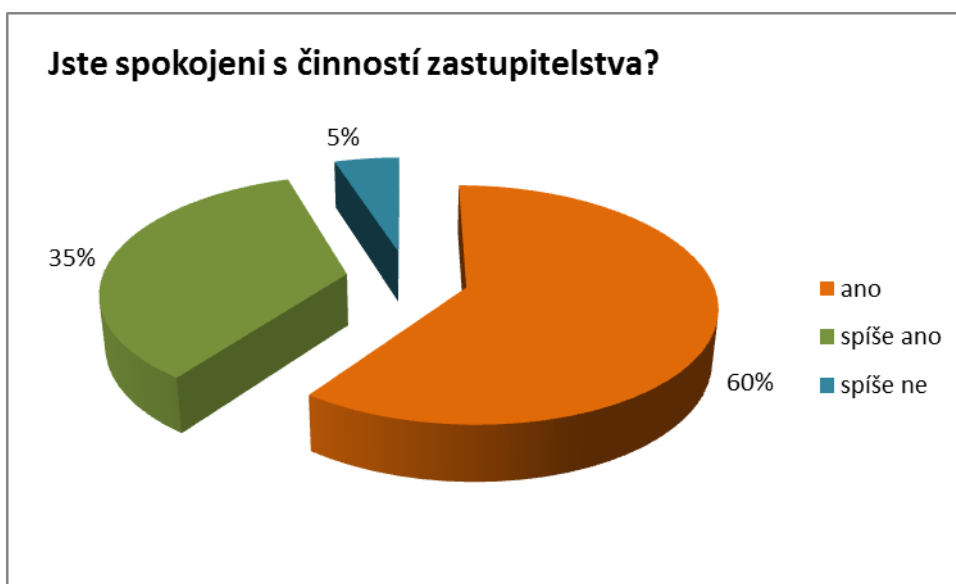
Naproti tomu nově vzniklá strana Nespokojení občané Průhonic, ve které se objevili zcela noví kandidáti (viz Příloha 9 Kandidáti jednotlivých stran zúčastněných v komunálních volbách v roce 2014 v Průhonicích), získala podíl 31,19 % hlasů a 3 mandáty.

Podle informací starostky Borovičkové, nedošlo v posledních čtyřech volebních obdobích (tedy od roku 2002) k žádným větším změnám. Od tohoto roku v obci vykonává funkci stejná starostka, zastupitelstvo se měnilo jen nepatrně, důvodem těchto změn byla především skutečnost, že někteří zastupitelé již dále kandidovat nechtěli, nebo skutečnost, že se někteří z posledních míst vítězné kandidátky nedostali do zastupitelstva, neboť uspěl kandidát z volební protistrany.

Ve všech třech sledovaných volebních obdobích si tedy občané obce Průhonice volili většinu stejných kandidátů ze SNK Průhonice, Hole, Rozkoš, což svědčí o zřejmé spokojenosti s těmito zastupiteli (srovnání zastupitelů strany ve sledovaných volebních obdobích viz Příloha 10 Srovnání kandidátů SNP Průhonice, Hole, Rozkoš v komunálních volbách v roce 2006, 2010 a 2014).

Tato skutečnost vyplynula také z ankety pro obyvatele Průhonic. Většina jich na otázku, zda jsou spokojeni s činností svých zastupitelů, odpověděla, že ano. Výsledky viz graf č. 11.

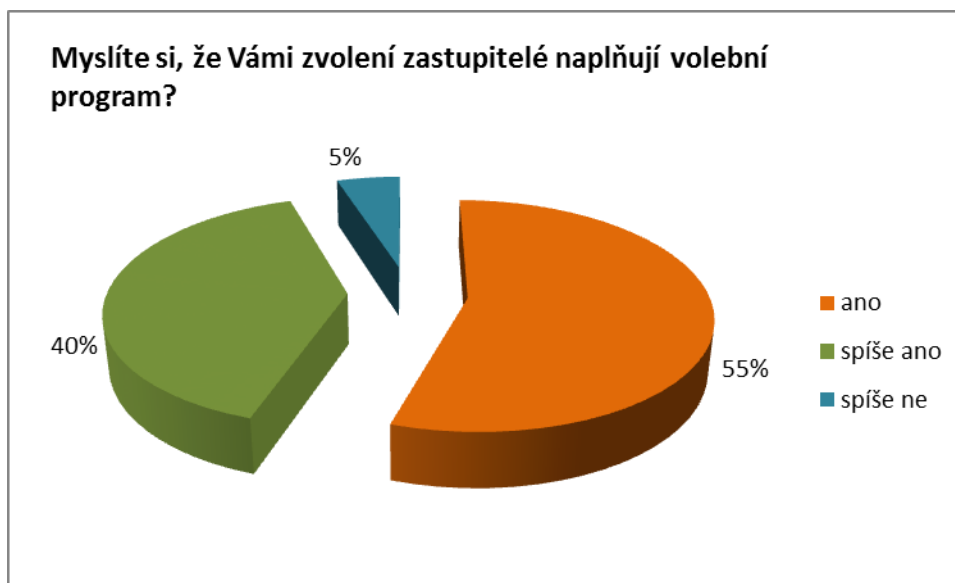
Graf 11 Spokojenost občanů obce Průhonice s činností zastupitelstva

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů z ankety mezi obyvateli obce Průhonice.

Obdobné odpovědi byly získány na otázku, zda jsou občané Průhonic spokojeni s tím, jak zvolení zastupitelé plní volební program (volební sliby).

Graf 12 Náзор občanů obce Průhonice na plnění volebního programu zastupiteli

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů z ankety mezi obyvateli obce Průhonice.

Většina dotázaných občanů Průhonic je bezpodmínečně spokojených (55 %), 40 % svou spokojenost podmiňuje nějakými připomínkami, pouze 5 %

oslovených obyvatel obce Průhonice uvedlo, že s naplňováním volebního programu spokojeno spíše není.

Nejčastěji byly z hlediska spokojenosti s naplňováním volebního programu zmiňovány následující projekty:

- zřízení amfiteátru na kulturní akce,
- rekonstrukce nábřeží, zbudování protipovodňových zdí,
- posílení dopravních spojení,
- renovace silnic, doplnění o retardéry a přechody pro chodce
- otevření nových obchodů a podniků,
- revitalizace starých objektů a rybníků
- péče o zeleň,
- vybudování nového parkoviště.

Všechny projekty investičního charakteru, které byly v obci Průhonice realizovány mezi léty 2002 – 2014 jsou uvedeny v Příloha 11 Rekapitulace investiční činnosti obce Průhonice za léta 2002 – 2014).

Převážná spokojenost s plněním volebního programu souvisí podle starostky Borovičkové s tím, že většina investičních projektů, které se v obci Průhonice realizují, se uskutečňují na základě priorit inzerovaných ve volební kampani. *„Jedná se tedy o projekty, o kterých sami lidé rozhodli ve volbách“*, doplňuje Borovičková. Některé projekty jsou realizovány na základě strategického plánu rozvoje obce (Strategický plán rozvoje obce Průhonice do roku 2025 s výhledem na další období).

I na jeho přípravě měli občané možnost se podílet formou dotazníkového šetření, ve kterém mohla každá domácnost v Průhonicích uvést své názory, požadavky atd. *„Při sestavování strategie pro rozvoj naší obce jsme skutečně brali v potaz přání lidí, kteří zde žijí“*. Ta jsou podle slov starostky zohledněna například ve formulaci specifického cíle v oblasti životního prostředí (podoblast

veřejná prostranství a zeleň), který zní: Nesnižovat podíl zelených ploch v rámci územního plánu.⁷³

Další investiční záměry musí obec podle slov starostky Borovičkové realizovat na základě svých zákonných povinností. Jako příklad lze uvést investice typu vybudování splaškové kanalizace. „*Pokud jsou občané nespokojení a mají pocit, že se jedná o investici zbytečnou, mohou nám tuto skutečnost sdělit, rádi jim vysvětlíme, že zákonné povinnosti se musí plnit*“, dodává k případným námitkám Borovičková.

Nikdo z občanů ale nevyužil možnosti projevit v anketě nespokojenost s projektem, který obec v posledních deseti letech realizovala, tudíž se dá předpokládat, že zde žádná zásadní nespokojenost neexistuje.

7.3.3 Využívání práva občana na informace o činnosti obce

Obec Průhonice se podle slov starostky Borovičkové řídí heslem, že pouze dobře informovaný občan obce je motivován k tomu, aby se do dění v místě, kde žije, zapojil. Průhoničtí občané mohou získávat nejrůznější informace na základě:

- automatického zveřejňování informací o obci, které jí ukládá informační zákon (typové okruhy povinně zveřejňovaných informací jsou uvedeny v Příloha 12 Povinně zveřejňované okruhy informací obce), které je realizováno přímo na adrese průhonického obecního úřadu (Květnové náměstí 73).
- zodpovídání individuálních žádostí, které se týkají veškerých informací o činnosti povinného subjektu (tedy informace, které se vztahují k postavení obce jako veřejnoprávní korporace k činnosti, kterou vykonává),
- vyřizování žádostí týkajících se informací o životním prostředí,

⁷³ Webový server obce Průhonice: Schválený Strategický plán obce Průhonice 2025. www.pruhonice-obec.cz [online]. 2013 [cit. 2015-04-28]. Dostupné z: <http://www.pruhonice-obec.cz/index.asp>

- a poskytování informací podle zákona o obcích (tj. informace o obecné rovině) na zasedáních zastupitelstva obce a na úřední desce.

Kromě těchto zákonem stanovených způsobů informování občanů, předává obec Průhonice informace o dění v obci svým občanům také dalšími způsoby.

Jedná se o:

- vyvěšování informací na informačních tabulích, které jsou umístěny na strategických a všem dostupných místech (náměstí, obecní úřad),
- webový portál obce, v rámci kterého si mohou občané stáhnout základní obecní dokumentaci (zápisy ze zasedání zastupitelstva, rozpočet obce, informace o veřejných zakázkách, zprávu o hospodaření, aktuální zprávy jako např. oznámení o přerušení dodávek elektřiny atd.);
- sdělování informací v místním tisku (měsíčník Průhonicko, který obsahuje stálou rubriku Aktuality z obecního úřadu, ve které se mohou občané dočíst, co bylo projednáno na veřejném zasedání zastupitelstva obce, a dále mnoho dalších informací týkajících se místního života, např. oznámení o investičních záměrech zákonného charakteru, oznámení o sběru nebezpečného odpadu, přehled místních poplatků ve správě ekonomického odboru apod.); měsíčník je distribuován občanům v tištěné podobě domů do schránek, mohou si jej vyzvednout na úřadě a na dalších veřejných místech (pošta, poliklinika), nebo si jej mohou přečíst v elektronické verzi⁷⁴.

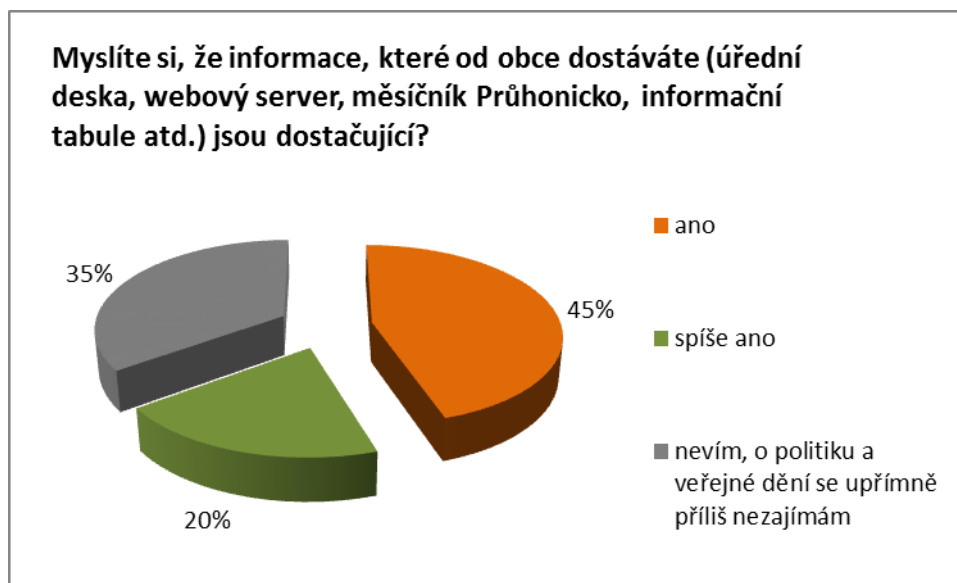
Starostka Borovičková k problematice využívání práva občanů na informace o činnosti obce uvádí: „*Občané Průhonic mají k dispozici veškerou dokumentaci, kterou potřebují k tomu, aby si o nějaké záležitosti udělali obrázek,*

⁷⁴ Webový server obce Průhonice: Průhonicko - měsíční zpravodaj obce. *Www.pruhonice-obec.cz* [online]. 2015 [cit. 2015-04-27]. Dostupné z: <http://www.pruhonice-obec.cz/pruhonicko-mesicni-zpravodaj-obce/ds-11762>

na internetu. Pokud chtějí využít své právo a žádají podrobnější informace, přijdou a my jim informace, pokud je máme k dispozici, poskytneme“.

Tento vstřícný přístup potvrdila většina obyvatel Průhonic, když na otázku, zda jsou informace, které od obce dostávají, dostačující, uvedla, že ano. Rozdělení odpovědí viz následující graf (č. 13).

Graf 13 Názor občanů obce Průhonice na dostatečnost informací o činnosti obce

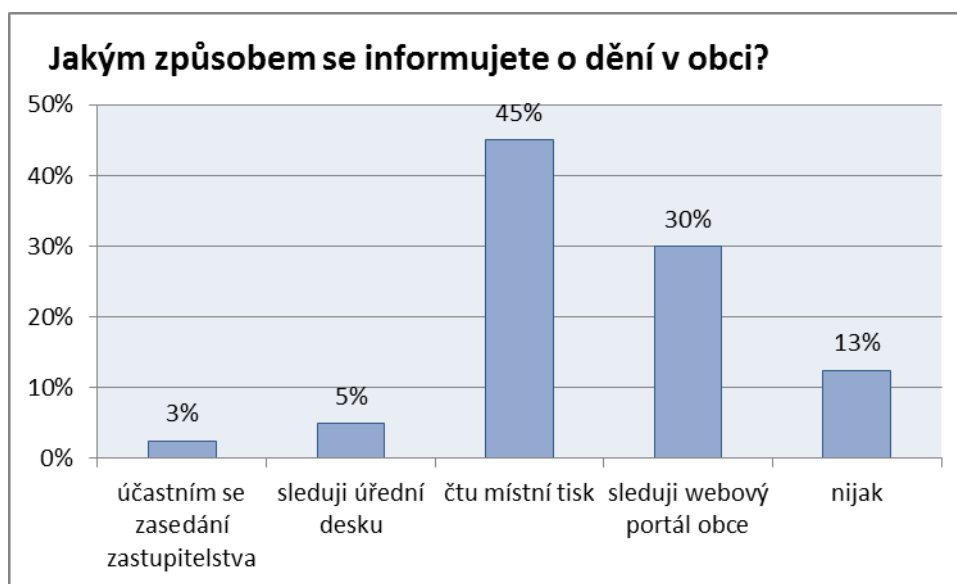

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů z ankety mezi obyvateli obce Průhonice.

Přibližně každý třetí občan Průhonic využil možnosti odpovědět, že množství a kvalitu informací, které obec občanům poskytuje, nemůže posoudit, protože se o politiku a veřejné dění upřímně příliš nezajímá. Procento této odpovědi (35) není překvapivé vzhledem k tomu, že přibližně stejný počet osob v anketě uvedl, že nechodí k volbám.

Nejdůležitějším zdrojem z hlediska získávání informací je pro občany obce Průhonice místní tisk (měsíčník Průhonicko). Vyplývá to z odpovědí ankety, které jsou znázorněny v grafu č. 14. Tisk sleduje přibližně každý druhý občan (45 %). Každý třetí občan sleduje webový portál obce, pouze pět procent sleduje úřední desku, 3 % občanů se účastní zasedání zastupitelstva a 13 % občanů se o dění v obci neinformuje nijak.

Graf 14 Způsob informování se občanů Průhonic o dění v obci

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů z ankety mezi obyvateli obce Průhonice.

Přibližně každý druhý občan obce Průhonice (43 %) podle odpovědí uvedených v anketě využívá svého práva a nahlíží do obecní dokumentace. Tuto skutečnost potvrzuje také starostka Borovičková, která uvádí, že nejčastěji občan v Průhonicích žádají informace v souvislosti se záměrem stavět nebo rekonstruovat dům na území obce. „Na obecním úřadě požadují potřebné informace z územně plánovací dokumentace, stavebního zákona apod., tedy otázky, které běžně vyřizuje stavební úřad“, dodává. Jinak občané podle starostky o nahlížení do dokumentace projevují zájem jen velmi zřídka „ Za posledních deset let jsme zaznamenali jeden případ, který se týkal nějakého majetkového sporu s obcí a jeden týkající se řešení problému souvisejícího s činností obecní policie“.

Zájem občanů o dění v obci je patrný také v oblasti hospodaření obce a v míře zájmu o životní prostředí. I v těchto souvislostech občané využívají svého práva a nahlíží do hospodářské dokumentace obce (52,5 % občanů, kteří se zúčastnili ankety) a žádají o informace o životním prostředí (35 % občanů, kteří se zúčastnili ankety). „O tyto informace však nežadají na základě zákona“, upozorňuje starostka Borovičková a doplňuje: „Pokud chtějí lid něco vědět, tak se informují běžným dotazem. Objednají si se mnou, místostarostou nebo s tajemnicí

schůzku, na které se ptají. My, pokud máme informaci k dispozici, ta jim jí samozřejmě dáme“.

Na základě zákona žádají informace podle slov starostky spíše firmy nebo developři. Všechny odpovědi, se kterými se fyzické nebo právnické osoby na obecní úřad přihlásí, jsou navíc zodpovězeny také na webových stránkách.

Zájem o nahlížení do detailní hospodářské dokumentace obce je podle slov starostky Borovičkové také velmi nízký. Občané obce se podle ní běžně o hospodářskou aktivitu nezajímají. Zájem je spíše účelový, zvyšuje se například před volbami. Ale i tehdy se podle starostky jedná o spíše výjimečné příklady. *„Občané se spíše zajímají o hospodaření obce obecně, takže se podívají do dokumentace uvedené na webu. Ještě nikdy se nám nestalo, že by se lidé například na zasedání vyjadřovali k rozpočtu obce“*, vysvětluje.

7.3.4 Využívání práva obracet se na obecní orgány se žádostmi, podněty a připomínkami

Toto právo v sobě zahrnuje právo požadovat projednání záležitosti v samostatné působnosti a právo podávat podněty, dále účast na jednání obecních orgány, možnost vyjádřit stanovisko k projednávaným věcem na zasedání zastupitelstva a účast v místním referendu.

Podle informací občanů (anketa), jich využívá svého práva obracet se na obecní orgány se žádostmi, podněty a připomínkami využívá 25 % (tedy každý čtvrtý občan Průhonic). Více než polovina z těchto občanů uvedla, že se účastní občas zasedání zastupitelstva, někteří občané uvedli, že si chodí stěžovat na obecní úřad ke starostce. Ta tuto skutečnost opravdu potvrzuje: *„Občas mě navštíví někdo rozčilený a chce se mnou rozebírat problém, který bývá předmětem jeho zájmu. V naprosté většině se jedná o nějaký drobný problém technického rázu (oprava komunikací, napojení na kanalizaci, veřejné osvětlení apod.), který se objevuje v blízkosti jeho bydliště. Pak spolu obvykle hledáme řešení. Poslední dobou žádají občané řešení věci, které řešení, alespoň z krátkodobého hlediska, nemají, nebo by se dala realizovat jen velmi obtížně. Konkrétně jde o dopravní zátěž v obci“.*

Jedná se tedy opět o neoficiální způsob podávání žádostí, neboť, jak potvrdila starostka, nikdo z občanů nikdy netrval na tom, aby se daná záležitost oficiálně projednávala na zasedání zastupitelstva. Na obecním úřadě v Průhonicích se také nikdy neobjevila žádná žádost, která by měla podstatu kvalifikované žádosti.

Nejčastěji tedy lidé využívají své právo obracet se na obecní orgány s připomínkami formou účasti na jednání obecních orgánů, konkrétně na jednání zastupitelstva obce. Informace o jeho konání jsou uvedeny na webovém serveru, stejně jako programy veřejného zasedání, občané Průhonic tedy mohou vidět, zda se bude projednávat záležitost, která se jich týká, která je zajímavá apod.

Podle slov starostky Borovičkové však ani účast občanů na jednáních zastupitelstva není nijak velká. Běžná účast je přibližně 4 – 5 občanů, větší účast je zaregistrována pouze v případě, že v obci vznikne nějaký problém (například v období povodní se lidé dotazují, jaká opatření obec přijala na ochranu před nimi).

Prostor pro vyjádření mají občané ke každému bodu jednání před přijetím usnesení zastupitelstva k projednávanému bodu, ale ani této možnosti příliš nevyužívají. To přiznávají i samotní občané Průhonic (anketa), kteří uvádí, že když se zasedání někdy zúčastní (účast na zasedání není pravidelná), pouze v ojedinělých případech se také k projednávané záležitosti vyjádří.

Ačkoliv mají občané Průhonic možnost účastnit se jednání výborů a komisí, tuto možnost, až na výjimku nepříliš časté účasti při rozhodování stavební komise (osobní zájem), nevyužívají.

Místní referendum, jakožto jednu z forem přímé demokracie uplatňované v rámci obecní samosprávy, občané Průhonic nevyužívají, protože se žádné ve sledovaném období nekonalo. Nicméně pokud by se konalo, chtělo by se ho účastnit 60 % občanů.

7.3.5 Kontrolní činnost

Jakýkoliv občan může podat podnět k doзору nebo upozornit na případnou nezákonnost, která se v obci děje nebo dát podnět k přezkumu hospodaření a

napomáhat tak dodržovat zákonnost při vydávání právních aktů obcí. Samotného dozorového procesu, procesu kontroly nebo procesu přezkumu se sice neúčastní, ale může tak ovlivnit (napravit) chybovost obce.

Podle samotných občanů i podle starostky obce Průhonice však její občané žádné z uvedené možnosti nevyužívají.

7.3.6 Možnosti občana obce k ochraně práv

Občané obce Průhonice mohou participovat na dění obce také tím, že podávají různé podněty a stížnosti proti výkonu samostatné a přenesené působnosti obce. Jak starostka, tak samotní občané Průhonic uvedli, že nikdo tohoto práva nevyužívá.

Někteří občané (35 %) v anketě uvedli, že se dění v obci snaží ovlivňovat prostřednictvím petičního práva. I když jeho obsahem není nárok na to, aby jeho obsahu bylo ze strany orgánů věcně vyhověno, starostka Borovičková ho považuje za důležitý nástroj projevu vůle občanů obce Průhonic.

Na pravou míru však uvádí informaci o tom, že se občané snaží ovlivňovat dění v obci prostřednictvím petičního práva: *„Řádně podaná petice se všemi zákonnými náležitostmi k nám na úřad nebyla za posledních dvanáct let doručena žádná. Občané spíše spolupodepíší dopis, který se týká nějakého konkrétního problému. Například protestovali proti záměru na zavedení autobusové dopravy k Alzheimer centru, protože si nepřáli být rušení autobusovou dopravou“*, vysvětluje.

Mezi další požadavky, které měly charakter petice, patřil protest proti záměru kraje a Ředitelství silnic a dálnic vybudovat proti-Vesteckou spojku, která by se měla napojit na dálnici D1. Dále starostka zaregistrovala protest formou sepsání dopisu a spolupodepsání proti záměru restaurace U Bezoušků vybudovat parkoviště těsně za restaurací na pronajatém pozemku od Výzkumného ústavu okrasného zahradnictví. *„Tyto záležitosti se vždy řeší na zasedání zastupitelstva a zastupitelé rozhodují dle svého svědomí“*, uvádí starostka způsob řešení v případě obdržení ‚petice‘.

7.3.7 Další způsoby občanské participace na dění v obci

Občané obce Průhonice za účelem možnosti ovlivňování dění v obci založili v průběhu času několik občanských sdružení – Knihovna Průhonice a dvě sdružení zaměřená na ochranu životního prostředí (Monitoring Ring a Krajina pro život), která si přejí být informována o významných stavebních aktivitách na území obce, které mohou ovlivnit životní prostředí v obci.

Občané Průhonic se podle slov starostky Borovičkové spíše než oficiální cestou na dění obce rádi podílejí cestou neoficiální. Potvrzuje to vysoká účast na různých kulturních akcích, jako je např. výroční fotbalová schůze, obecní ples, setkávání seniorů apod. *„Toto setkávání považuji pro život obce za velmi podstatné, je ale samozřejmě podmíněno tím, že ostatní věci fungují alespoň relativně ke spokojenosti občanů“*, vyjadřuje se starostka.

Studium dokumentace materiálů obecního úřadu také potvrdilo, že řadoví občané obce Průhonice nejsou členy žádného výboru nebo komise – tyto funkce vykonávají někteří zastupitelé a kandidáti protistran, kteří se nedostali do zastupitelstva.

ZÁVĚR

Vláda lidu představuje jeden ze základních prvků demokratického státního zřízení. Proto také náš politický a legislativní systém přepokládá, že se občané maximálním možným způsobem zapojí do dění v obci, respektive do správy věcí veřejných. Činit tak mohou dvěma způsoby – nepřímo, prostřednictvím svých zvolených zástupců nebo přímo.

V prvním případě je podmínkou účast ve volbách do obecních zastupitelstev, která v České republice kromě roku 1994 nepřekročila hranici 50 %. Důvodů může samozřejmě existovat mnoho. V kontextu voleb do obecních zastupitelstev je jedním z nich zcela rozhodně projev nízkého stupně občanské odpovědnosti.

Zástupci voličů přitom při realizaci komunální politiky řeší mnoho administrativních, technických, sociálních, finančních aj., záležitostí, které se života občanů přímo dotýkají, je tedy proto s podivem, že více než polovina občanů o to, kdo za ně o těchto záležitostech rozhoduje, nechce ovlivnit.

Občané obcí mají vedle nepřímého způsobu jak ovlivňovat dění v obci, také způsob přímý, který zahrnuje několik nástrojů z oblasti získávání informací, v oblasti komunikace s místními orgány, v oblasti kontrolní činnosti, účasti v místních sdruženích atd.

Cílem práce bylo zhodnotit, jaké aspekty ovlivňují realizaci komunální politiky v obci Průhonice a jakým způsobem se zde na její realizaci podílí občané.

Z hlediska nepřímého zapojení do místního dění, tedy z hlediska volební účasti v komunálních volbách do místních zastupitelstev, dosahuje obec Průhonice po celou dobu sledovaného období (2006 – 2014) oproti České republice nadprůměrných výsledků. Pod padesáti procentní hranici klesla účast pouze jednou, v roce 2010, v posledních komunálních volbách přišlo své zastupitele zvolit již opět téměř 60 % občanů. Vysokou účast lze připsat dvěma faktorům – viditelné výsledky činnosti zastupitelstva díky velikosti obce a nadprůměrnému počtu vysokoškolsky vzdělaných obyvatel Průhonic.

Lze tedy učinit závěr, že většině občanů Průhonice není lhostejné, kdo za ně bude v zastupitelstvu rozhodovat. Po celé sledované období získali největší počet mandátů v zastupitelstvu kandidáti strany SNK Průhonice, Hole, Rozkoš, jejichž složení se v jednotlivých komunálních volbách téměř nezměnilo. Obec tak po celou dobu spravují stejní zastupitelé v čele se starostkou PhDr. Hanou Borovičkovou. Tato skutečnost, vyjadřující preference občanů obce Průhonice, svědčí o tom, že si v zastupitelstvu přejí mít ty, kteří již zkušenost s prací v politice s vedením obce mají. Proto se téměř nezměnilo ani složení zastupitelstva.

V posledních komunálních volbách vznikla nejsilnější straně SNK Průhonice, Hole, Rozkoš konkurence v podobě nově kandidující strany Nespokojení občané Průhonice, která se skládá ze zcela nových kandidátů, kterým se podařilo v jedenáctičlenném zastupitelstvu obsadit tři mandáty. Také vznik nové strany svědčí o politické aktivitě místního obyvatelstva.

Obec Průhonice v průběhu realizace komunální politiky svým občanům poskytuje na základě zákona o obcích, o životním prostředí a o poskytování informací mnoho informací. Činí tak na základě zákonem stanovených předpisů, mezi které patří automatické zveřejňování informací o obci, zodpovídání individuálních žádostí o informace a poskytování informací na zasedání zastupitelstva a na úřední desce.

Obec Průhonice občany o své činnosti dále informuje nad rámec zákonem stanovených povinností na webovém portálu, prostřednictvím místního tisku a vyvěšováním informací na více informačních tabulích. Ke komunikaci se svými občany využívá i dalších prostředků spolupráce, jako je například dotazníkové šetření, na základě kterého byly například zjišťovány priority občanů při sestavování strategické rozvojové dokumentace obce.

Stejně jako občané jiných obcí, mají také občané Průhonice ze zákona mnoho možností, jak mohou dění v obci, kde žijí, přímo ovlivnit.

V oblasti využívání práva na informace přibližně každý třetí občan Průhonice využívá možnosti na dění v obci se informovat. Nejčastěji tak činí

prostřednictvím místního tisku nebo webového portálu obce. Pokud chtějí občané nahlížet do obecní dokumentace, činí tak v drtivé většině v souvislosti se stavební nebo rekonstrukční aktivitou svého domu nebo v souvislosti se záležitostmi životního prostředí. Před volbami se nepatrně zvyšuje zájem o finanční hospodaření obce. O jiné záležitosti nemají Průhoničtí zájem – za posledních deset let žádali občané o jinou informaci pouze dvakrát. Týkaly se majetkového sporu a problematiky obecní policie.

Charakteristickým rysem občanů Průhonic je v oblasti užívání práva na informace forma, kterou tak činí, a sice běžným dotazem, se kterým se obrací na starostku, místostarostu nebo tajemnici nejen při oficiálních hodinách určených pro veřejnost, ale také na různých společenských akcích.

V oblasti komunikace s obecními orgány, tedy v oblasti podávání žádostí, podnětů a připomínek, občané Průhonic využívají zcela výhradně institutu účasti na zasedání zastupitelstva a možnost vyjádření se k projednávaným věcem. Ale ani těch není mnoho. Běžně se zasedání zastupitelstva účastní 4 – 5 občanů, a jen zřídkakdy se stane, že se k projednávané problematice vyjadřují.

V oblasti kontrolní činnosti se obyvatelé Průhonic vůbec neangažují, to znamená, že nepodávají podněty k doзору, neupozorňují na případné nezákonnosti ani nedávají podněty k přezkumu hospodaření.

Když občané Průhonic s něčím zásadně nesouhlasí, dávají svůj nesouhlas najevo formou petice, která ale nikdy nemá oficiální charakter. Spíše sepíše dopis, který nechají podepsat a odnesou ho na úřad, aby svůj názor nějakým způsobem voleným zástupcům prezentovali. Tento způsob komunikace lze považovat za důležitý nástroj projevu vůle občanů, a ačkoliv nemá oficiální charakter, zastupitelé v čele se starostkou berou připomínky občanů, které obdrží cestou spolupodepsaného dopisu, zodpovědně a vážně a vždy je projednají na zasedání zastupitelstva.

O tom, že obyvatelům Průhonic není jedno, co se v obci děje, svědčí vznik několika občanských sdružení – Knihovna Průhonice a dvě sdružení, která se zaměřují na ochranu životního prostředí.

Míra participace občanů na dění v obci dle mého názoru souvisí s vstřícností a aktivitou vedení obce, s otevřeností a odpovědností, s jakou přistupuje k řešení individuálních žádostí, byť mají neoficiální podobu, tedy s veškerými atributy, kterými se dobrá správa vyznačuje.

Domnívám se, že obec Průhonice bude díky zapojení občanů do místního dění i nadále velmi dobře prosperovat a jako taková může sloužit za vzor mnoha obdobně velkým obcím, kde je participace občanů na místní správě na nízké úrovni.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Česká literatura

- [1] KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. 1. vyd. Praha: Linde, 2007. 399 s. ISBN 80-7207-66-5-2.
- [2] BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2009. 256 s. ISBN 978-80-247-2908-4.
- [3] STAŠA, Josef. *Úvod do českého správního práva*. 4. doplněné vyd. Praha: Policejní akademie České republiky, 2003. 187 s. ISBN 80-7251-067-3.
- [4] KOČÍ, Roman. *Obecní samospráva v České republice: Praktická příručka s judikaturou*. 1. vyd. Praha: Leges, 2012. 240 s. ISBN 978-80-87576-28-1.
- [5] KANCELÁŘ VEŘEJNÉHO OCHRÁNCE PRÁV. *Práva občanů obce*. 1. vyd. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2010. 167 s. ISBN 978-80-904579-0-4.
- [6] BUREŠ, Oldřich a kol. *Privatizace bezpečnosti: české a zahraniční zkušenosti*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2013. 318 s. ISBN 978-80-247-4601-2.
- [7] PRŮCHA, Petr., SCHELLE, Karel. *Základy místní správy*. 1. vyd. Brno: Iuridica Brunensia, 1995. 189 s. ISBN 80-85964-00-7.
- [8] HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. 2. aktualizované vyd. Praha: Portál, 2008. 407 s. ISBN 978-80-7367-485-4.
- [9] KOŘAN, Michal. Jednopřípadová studie. In: DRULÁK A KOL., Petr. *Jak zkoumat politiku: Kvalitativní metodologie v politologii a mezinárodních vztazích*. Praha: Portál, 2008, 29 - 61.
- [10] VODIČKA, Karel., CABADA, Ladislav. *Politický systém České republiky*. 2. aktualizované a rozšířené vyd. Praha: Portál, 2007. 374 s. ISBN 978-80-7367-337-6.

Zahraniční literatura

- [11] NORRIS, Pippa. *Democratic Phoenix: Reinventing Political Activism*. Cambridge: Cambridge University Press, 2002. 290 p. ISBN 978-80-82501-053-5.

Internetové zdroje

- [12] Český statistický úřad: Výsledky voleb do zastupitelstev obcí. *Www.volby.cz* [online]. 2014 [cit. 2014-08-06]. Dostupné z: <http://www.volby.cz/>

- [13] Český statistický úřad: Počet obcí v České republice. *Www.czso.cz* [online]. 2014 [cit. 2014-07-09]. Dostupné z: http://www.czso.cz/cz/cr_1989_ts/0201.pdf
- [14] Ministerstvo vnitra České republiky: Práva občanů obce. *Www.mvcr.cz* [online]. 2010 [cit. 2014-09-07]. Dostupné z: www.mvcr.cz/odk2/soubor/edsp-prava-obcanu-web-pdf.aspx
- [15] Deník veřejné správy: Proměny zastupitelstev obcí. *Www.dvs.cz* [online]. 2013 [cit. 2014-08-01]. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6590949>
- [16] Webový server obce Průhonice: Průhonicko - měsíční zpravodaj obce. *Www.pruhonice-obec.cz* [online]. 2015 [cit. 2015-04-27]. Dostupné z: <http://www.pruhonice-obec.cz/pruhonicko-mesicni-zpravodaj-obce/ds-11762>
- [17] Český úřad zeměměřický a katastrální: Katastrální území Průhonice - katastrální mapa. *Www.cuzk.cz* [online]. 2015 [cit. 2015-04-27]. Dostupné z: http://www.cuzk.cz/Dokument.aspx?AKCE=META:SESTAVA:MDR002_XSLT:WEBCUZZ_ID:733971
- [18] Webový portál obce Průhonice: Zastupitelstvo obce. *Www.pruhonice-obec.cz* [online]. 2015 [cit. 2015-04-27]. Dostupné z: <http://www.pruhonice-obec.cz/clenove-zastupitelstva-obce/d-65337/p1=2090>
- [19] Webový portál obce Průhonice: Výbory. *Www.pruhonice-obec.cz* [online]. 2015 [cit. 2015-04-27]. Dostupné z: <http://www.pruhonice-obec.cz/vybory/d-65437/p1=2095>
- [20] Volby.cz: Výsledky voleb a referend: Zastupitelstva obcí. *Www.volby.cz* [online]. 2015 [cit. 2015-04-27]. Dostupné z: <http://www.volby.cz/>
- [21] Webový server obce Průhonice: Schválený Strategický plán obce Průhonice 2025. *Www.pruhonice-obec.cz* [online]. 2013 [cit. 2015-04-28]. Dostupné z: <http://www.pruhonice-obec.cz/index.asp>
- [22] Webový portál obce Průhonice: Komise. *Www.pruhonice-obec.cz* [online]. 2015 [cit. 2015-04-27]. Dostupné z: <http://www.pruhonice-obec.cz/komise/d-65537/p1=2096>
- [23] Fórum 50 %: Zastoupení žen v městských a obecních zastupitelstvech. *Www.padesatprocent.cz* [online]. 2009 [cit. 2015-04-29]. Dostupné z: <http://padesatprocent.cz/cz/zeny-v-politice/komunalni-zastupitelstva/vse-co-potrebuje-vedet-o-komunalnich-volbach>

Legislativa

[24] Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích v aktuálním znění. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2013, ustanovení § 16.

[25] Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2012.

[26] Zákon č. 183/2006 Sb., stavební zákon v aktuálním znění. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2006.

[27] Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod v aktuálním znění. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1993.

[28] Nález Ústavního soudu ze dne 9. 2. 2005, Sp. Zn. IV. ÚS 223/04.

[29] Zákon č. 22/2004 Sb., o místním referendu v aktuálním znění. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2004.

[30] Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád v aktuálním znění. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2013.

[31] Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím v aktuálním znění. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1999.

Ostatní zdroje

[32] Interní dokumentace obce Průhonice – předvolební materiál.

[33] Rozhovor se starostkou obce Průhonice PhDr. Hanou Borovičkovou, realizovaný dne 2. 2. 2015.

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

KSČM	Komunistická strana Čech a Moravy
SNK	Sdružení nezávislých kandidátů
ČSSD	Česká strana sociálně demokratická

SEZNAM GRAFŮ A TABULEK

GRAFY

Graf 1 Vývoj počtu obcí v České republice v letech 1990 - 2013	14
Graf 2 Poměr počtu kandidátů a zvolených zastupitelů v komunálních volbách (1994 - 2010)...	39
Graf 3 Vývoj poměru počtu žen a mužů kandidujících do obecních zastupitelstev (1994 - 2010)	40
Graf 4 Vývoj poměru počtu žen a mužů v zastupitelských mandátech (1994 - 2010)	41
Graf 5 Stranická příslušnost zvolených zastupitelů (1994 - 2010).....	42
Graf 6 Stranická příslušnost zvolených zastupitelů v roce 2014.....	43
Graf 7 Volební účast v komunálních volbách v letech 1994, 1998, 2002, 2006 a 2014.	44
Graf 8 Volební účast ve volbách do zastupitelstva obce Průhonice v letech 1994, 1998, 2002, 2006, 2010 a 2014	53
Graf 9 Srovnání míry volební účasti do zastupitelstev obcí v České republice a v Průhonicích v letech 1994, 1998, 2002, 2006, 2010 a 2014.....	54
Graf 10 Politické strany na kandidátních listinách obce Průhonice a podíl získaných hlasů za léta 2006, 2010 a 2014	55
Graf 11 Spokojenost občanů obce Průhonice s činností zastupitelstva	57
Graf 12 Názor občanů obce Průhonice na plnění volebního programu zastupiteli	57
Graf 13 Názor občanů obce Průhonice na dostatečnost informací o činnosti obce	61
Graf 14 Způsob informování se občanů Průhonic o dění v obci	62

TABULKY

Tabulka 1 Vývoj počtu bydlících obyvatel obce Průhonice mezi léty 1980 – 2012Zdroj: Interní materiální Obecního úřadu obce Průhonice.	51
---	----

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1 Zákonné pravomoci rady obce v oblasti samostatné působnosti	77
Příloha 2 Zákonné pravomoci rady obce v oblasti samostatné působnosti	78
Příloha 3 Katastrální území obce Průhonice	81
Příloha 4 Členové zastupitelstva obce Průhonice	82
Příloha 5 Členové Finančního výboru a Kontrolního výboru obce Průhonice	83
Příloha 6 Komise zřízené obcí Průhonice a jejich členové	84
Příloha 7 Kandidáti jednotlivých stran zúčastněných v komunálních volbách v roce 2006 v Průhonicích	85
Příloha 8 Kandidáti jednotlivých stran zúčastněných v komunálních volbách v roce 2010 v Průhonicích	87
Příloha 9 Kandidáti jednotlivých stran zúčastněných v komunálních volbách v roce 2014 v Průhonicích	89
Příloha 10 Srovnání kandidátů SNP Průhonice, Hole, Rozkoš v komunálních volbách v roce 2006, 2010 a 2014	91
Příloha 11 Rekapitulace investiční činnosti obce Průhonice za léta 2002 – 2014	92
Příloha 12 Povinně zveřejňované okruhy informací obce	95
Příloha 13 Polo-strukturovaný dotazník – otázky pro starostku obce Průhonice	96
Příloha 14 Otázky do ankety pro občany obce Průhonice	98

Příloha 1 Zákonné pravomoci rady obce v oblasti samostatné působnosti

Zdroj: Zákon o obcích.

(2) Radě obce je vyhrazeno

- a) zabezpečovat hospodaření obce podle schváleného rozpočtu, provádět rozpočtová opatření v rozsahu stanoveném zastupitelstvem obce,
- b) plnit vůči právnickým osobám a organizačním složkám založeným nebo zřízeným zastupitelstvem obce, s výjimkou obecní policie, úkoly zakladatele nebo zřizovatele podle zvláštních předpisů, nejsou-li vyhrazeny zastupitelstvu obce (§ 84 odst. 2),
- c) rozhodovat ve věcech obce jako jediného společníka obchodní společnosti,
- d) vydávat nařízení obce,
- e) projednávat a řešit návrhy, připomínky a podněty předložené jí členy zastupitelstva obce nebo komisemi rady obce,
- f) stanovit rozdělení pravomocí v obecním úřadu, zřizovat a zrušovat odbory a oddělení obecního úřadu (§ 109 odst. 2),
- g) na návrh tajemníka obecního úřadu jmenovat a odvolávat vedoucí odborů obecního úřadu v souladu se zvláštním zákonem,^{32b)}
- h) zřizovat a zrušovat podle potřeby, komise rady obce (dále jen "komise"), jmenovat a odvolávat z funkce jejich předsedy a členy,
- i) kontrolovat plnění úkolů obecním úřadem a komisemi v oblasti samostatné působnosti obce,
- j) stanovit celkový počet zaměstnanců obce v obecním úřadu a v organizačních složkách obce,
- k) ukládat pokuty ve věcech samostatné působnosti obce (§ 58); tuto působnost může rada obce svěřit příslušnému odboru obecního úřadu zcela nebo zčásti,
- l) přezkoumávat na základě podnětů opatření přijatá obecním úřadem v samostatné působnosti a komisemi,
- m) rozhodovat o uzavírání nájemních smluv a smluv o výpůjčce; tuto působnost může rada obce svěřit příslušnému odboru obecního úřadu nebo příspěvkové organizaci obce zcela nebo zčásti.
- n) stanovit pravidla pro přijímání a vyřizování petic a stížností,
- o) schvalovat organizační řád obecního úřadu,
- p) plnit úkoly stanovené zvláštním zákonem,
- q) schvalovat účetní závěrku obcí zřízené příspěvkové organizace sestavenou k rozvahovému dni.

Příloha 2 Zákonné pravomoci rady obce v oblasti samostatné působnosti

Zdroj: Zákon o obcích.

(1) Zastupitelstvo obce rozhoduje ve věcech patřících do samostatné působnosti obce (§ 35 odst. 1).

(2) Zastupitelstvu obce je vyhrazeno

- a) schvalovat program rozvoje obce,
- b) schvalovat rozpočet obce, závěrečný účet obce a účetní závěrku obce sestavenou k rozvahovému dni,
- c) zřizovat trvalé a dočasné peněžní fondy obce,
- d) zřizovat a rušit příspěvkové organizace a organizační složky obce, schvalovat jejich zřizovací listiny,
- e) rozhodovat o založení nebo rušení právnických osob, schvalovat jejich zakladatelské listiny, společenské smlouvy, zakládací smlouvy a stanovy a rozhodovat o účasti v již založených právnických osobách,²⁹⁾
- f) delegovat zástupce obce, s výjimkou § 102 odst. 2 písm. c), na valnou hromadu obchodních společností, v nichž má obec majetkovou účast,
- g) navrhnout zástupce obce do ostatních orgánů obchodních společností, v nichž má obec majetkovou účast, a navrhnout jejich odvolání,
- h) vydávat obecně závazné vyhlášky obce,
- i) rozhodovat o vyhlášení místního referenda,
- j) navrhnout změny katastrálních území uvnitř obce, schvalovat dohody o změně hranic obce a o slučování obcí,
- k) určovat funkce, pro které budou členové zastupitelstva obce uvolněni,
- l) zřizovat a rušit výbory, volit jejich předsedy a další členy a odvolávat je z funkce,
- m) volit z řad členů zastupitelstva obce starostu, místostarosty a další členy rady obce (radní) a odvolávat je z funkce, stanovit počet členů rady obce, jakož i počet dlouhodobě uvolněných členů tohoto zastupitelstva, zřizovat a zrušovat výbory, volit jejich předsedy a další členy a odvolávat je z funkce,
- n) stanovit výši odměn neuvolněným členům zastupitelstva obce,
- o) zřizovat a zrušovat obecní policii,
- p) rozhodovat o spolupráci obce s jinými obcemi a o formě této spolupráce,
- r) rozhodovat o zřízení a názvech částí obce, o názvech ulic a dalších veřejných prostranství,
- s) udělovat a odnímat čestné občanství obce a ceny obce,

- t) stanovit zásady pro poskytování cestovních náhrad členům zastupitelstva obce,
- u) rozhodovat o peněžitých plněních poskytovaných fyzickým osobám, které nejsou členy zastupitelstva obce, za výkon funkce členů výborů,
- v) rozhodovat o zřízení, sloučení, splynutí, rozdělení a zrušení veřejného neziskového ústavního zdravotnického zařízení, navrhopvat zástupce do jeho dozorčí rady a rozhodovat o převodu vlastnického práva k majetku, s nímž hospodaří veřejné neziskové ústavní zdravotnické zařízení nebo o jeho pronájmu v případech, kdy to stanoví zvláštní právní předpis^{29a)},
- x) plnit úkoly stanovené zvláštním právním předpisem.

(3) Není-li zřízena rada obce, vydává nařízení obce zastupitelstvo obce.

(4) Zastupitelstvo obce si může vyhradit další pravomoc v samostatné působnosti obce mimo pravomoce vyhrazené radě obce podle § 102 odst. 2.

(5) Zastupitelstvo obce rozhoduje o zrušení usnesení rady obce, jsou-li mu předložena k rozhodnutí podle § 105 odst. 1.

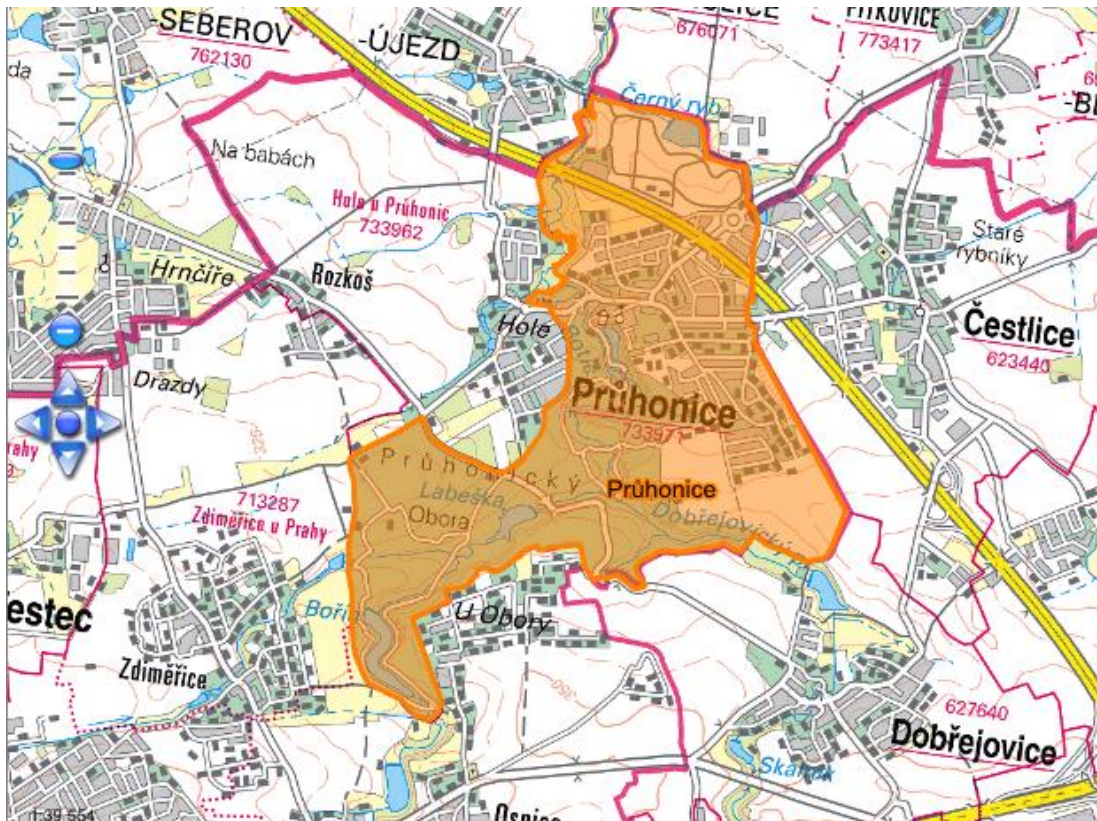
Zastupitelstvu obce je dále vyhrazeno rozhodování o těchto právních jednáních:

- a) nabytí a převod nemovitých věcí včetně vydání nemovitostí podle zvláštních zákonů, převod bytů a nebytových prostorů z majetku obce,
- b) poskytování věcných darů v hodnotě nad 20 000 Kč a peněžitých darů ve výši nad 20 000 Kč fyzické nebo právnické osobě v jednom kalendářním roce,
- c) poskytování dotací nad 50 000 Kč v jednotlivých případech spolkům, humanitárním organizacím a jiným fyzickým nebo právnickým osobám působícím v oblasti mládeže, tělovýchovy a sportu, sociálních služeb, podpory rodin, požární ochrany, kultury, vzdělávání a vědy, zdravotnictví, protidrogových aktivit, prevence kriminality a ochrany životního prostředí,
- d) uzavření smlouvy o společnosti⁴⁴⁾ a poskytování majetkových hodnot podle smlouvy o sdružení, jejíž je obec společníkem,
- e) peněžité i nepeněžité vklady do právnických osob,
- f) vzdání se práva a prominutí dluhu vyšší než 20 000 Kč,
- g) zastavení movitých věcí nebo práv v hodnotě vyšší než 20 000 Kč,

- h) dohody o splátkách s lhůtou splatnosti delší než 18 měsíců,
- i) postoupení pohledávky vyšší než 20 000 Kč,
- j) uzavření smlouvy o přijetí a poskytnutí úvěru nebo zápůjčky, o poskytnutí dotace, o převzetí dluhu, o převzetí ručitého závazku, o přistoupení k závazku a smlouvy o sdružení,
- k) zastavení nemovitých věcí,
- l) vydání komunálních dluhopisů.

Příloha 3 Katastrální území obce Průhonice

Zdroj: Český úřad zeměměřický a katastrální: Katastrální území Průhonice - katastrální mapa. www.cuzk.cz [online]. 2015 [cit. 2015-04-27]. Dostupné z: http://www.cuzk.cz/Dokument.aspx?AKCE=META:SESTAVA:MDR002_XSLT:WEBCUZZK_ID:733971

Příloha 4 Členové zastupitelstva obce Průhonice

Zdroj: Webový portál obce Průhonice: Zastupitelstvo obce. www.pruhonice-obec.cz [online]. 2015 [cit. 2015-04-27]. Dostupné z: <http://www.pruhonice-obec.cz/clenove-zastupitelstva-obce/d-65337/p1=2090>

Starostka	PhDr. Hana Borovičková e-mail: starosta@pruhonice-obec.cz tel.: 272 111 621
Místostarosta	Bohumil Řehák
Místostarosta	Prof.Ing. František Lehovec, CSc.
Členové	Bogačová Petra, DiS. Mgr. Janstová Kateřina Komárek Jaroslav Prof.RNDr. Krahulec František, CSc. Doc.Ing. Rotter Tomáš, CSc. Mgr. Praks Vítězslav, PhD. Přílepek Jan Srpová Galina
Kontaktní údaje	
Obecní úřad Průhonice Květnové náměstí 73 252 43 Průhonice tel.: 272 111 620 - 30 fax: 267 750 070 e-mail: podatelna@pruhonice-obec.cz	Úřední hodiny: pondělí 8,00 - 12,00 a 13,00 - 17,00 hod středa 8,00 - 12,00 a 13,00 - 18,00 hod

Příloha 5 Členové Finančního výboru a Kontrolního výboru obce Průhonice

Zdroj: Webový portál obce Průhonice: Výbory. *Www.pruhonice-obec.cz* [online]. 2015 [cit. 2015-04-27]. Dostupné z: <http://www.pruhonice-obec.cz/vybory/d-65437/p1=2095>

Finanční výbor	
Předseda	Mgr. Praks Vítězslav, PhD.
Členové	Ing. Benda Václav Bc. Bišof Jan Kachlík Brian, M.Sc. Langr Jaroslav Ing. Mrozek Dušan prom.mat. Šiška Jaromír
Kontrolní výbor	
Předseda	Mgr. Janstová Kateřina
Členové	Bc. Komárek Jaroslav Prof.RNDr. Krahulec František, CSc. Langr Miroslav Mgr. Praks Vítězslav, PhD. Ing. Smrčka Petr Votrubová Milada

Příloha 6 Komise zřízené obcí Průhonice a jejich členové

Zdroj: Webový portál obce Průhonice: Komise. *Www.pruhonice-obec.cz* [online]. 2015 [cit. 2015-04-27]. Dostupné z: <http://www.pruhonice-obec.cz/komise/d-65537/p1=2096>

Stavební komise	
Předseda Členové	Doc.Ing. Rotter Tomáš, CSc. Ing. Beneš Petr Ing. Černý Lubomír Langr Miroslav Ing.arch. Schránil Rudolf
Komise pro životní prostředí	
Předseda Členové	Prof.RNDr. Krahulec František, CSc. Ing. Burian Samuel Hlaváč Michal Hnát Václav Mgr. Jirousová Magdalena Ing. Sojková Eva Ing. Šedivá Jana
Komise školská	
Předseda Členové	Bogačová Petra, DiS. Ing. Čížek Jaromír Mgr. Mudruňková Martina Srповá Galina Mgr. Štorková Ester
Komise kulturní	
Předseda Členové	Srповá Galina Ing. Kačmářková Barbora Kovalová Jitka Lichtenbergová Helena Bc. Šrámková Marie
Komise bytová a sociální	
Předseda Členové	Votrubová Milada Charvátová Kateřina Nováková Marie
Komise pro bezpečnost, dopravu a veřejný pořádek	
Předseda Členové	Langr Jaroslav Dvorský Daniel Komárek Jaroslav Kubelka Jaromír Zajíc Vladimír

Příloha 7 Kandidáti jednotlivých stran zúčastněných v komunálních volbách
v roce 2006 v Průhonicích

Zdroj: Volby do zastupitelstev obcí a krajů v roce 2006.

KSČM

Kandidát		Počet hlasů	
poř. číslo	příjmení, jméno, tituly	abs.	v %
1	Langr Jaroslav	212	32,91
2	Kaisler Stanislav	82	12,73
3	Pospíšilová Soňa	93	14,44
4	Feierfeilová Věra	75	11,64
5	Petržilek Vincenc	122	18,94
6	Kerzel Zdeněk Ing.	60	9,31

SNK Průhonice, Hole, Rozkoš

Kandidát		Počet hlasů		Pořadí zvolení / náhradníka	Mandát
poř. číslo	příjmení, jméno, tituly	abs.	v %		
1	Borovičková Hana PhDr.	659	11,42	1	*
2	Lehovec František Prof. Ing. CSc.	495	8,58	3	*
3	Řehák Bohumil	559	9,69	4	*
4	Srpová Galina	594	10,29	2	*
5	Rotter Tomáš Doc. Ing. CSc.	516	8,94	5	*
6	Krahulec František Doc. RNDr.	558	9,67	6	*
7	Hnát Václav	506	8,77	7	*
8	Kaunová Darja	486	8,42	8	*
9	Janstová Kateřina Mgr.	458	7,94	1	
10	Šrámková Marie Bc.	445	7,71	2	
11	Krausová Jaroslava MUDr.	492	8,52	3	

ČSSD

poř. číslo	Kandidát příjmení, jméno, tituly	Počet hlasů		Pořadí zvolení / náhradníka	Mandát
		abs.	v %		
1	Trnka Rudolf	107	16,06	1	*
2	Haluzá Ivo	80	12,01	1	
3	Petržílek Aleš Ing.	68	10,21	3	
4	Veselá Květuše	44	6,60	4	
5	Zajíc Ivo	74	11,11	2	
6	Novák Marek	55	8,25	5	
7	Řičica Miroslav Ing.	59	8,85	6	
8	Vohnický Luboš	62	9,30	7	
9	Malý Bohumil	57	8,55	8	
10	Matuška Štěpán	60	9,00	9	

SNK

poř. číslo	Kandidát příjmení, jméno, tituly	Počet hlasů		Pořadí zvolení / náhradníka	Mandát
		abs.	v %		
1	Motl Vítězslav MVDr.	247	12,41	1	*
2	Krčmář Pavel	171	8,59	2	
3	Burian Samuel Ing.	204	10,25	1	
4	Černý Lubomír Ing.	220	11,05	2	*
5	Lichtenbergová Helena	189	9,49	3	
6	Smrčková Jana JUDr.	176	8,84	4	
7	Brůnová Markéta	184	9,24	5	
8	Kratěna Juraj Ing.	133	6,68	6	
9	Benešová Iveta	134	6,73	7	
10	Zajícová Zuzana Ing.	144	7,23	8	
11	Dvorský Daniel	188	9,44	9	

Příloha 8 Kandidáti jednotlivých stran zúčastněných v komunálních volbách
v roce 2010 v Průhonicích

Zdroj: Volby do zastupitelstev obcí a krajů v roce 2010.

KSČM

Kandidát		Počet hlasů	
poř. číslo	příjmení, jméno, tituly	abs.	v %
1	Langr Jaroslav	209	53,72
2	Pospíšilová Soňa	87	22,36
3	Petržilek Vincenc	93	23,90

SNK Průhonice, Hole, Rozkoš

Kandidát		Počet hlasů		Pořadí zvolení /náhradníka	Mandát
poř. číslo	příjmení, jméno, tituly	abs.	v %		
1	Borovičková Hana PhDr.	643	10,34	2	*
2	Lehovec František Prof. Ing. CSc.	541	8,70	3	*
3	Řehák Bohumil	620	9,97	4	*
4	Srpová Galina	647	10,41	1	*
5	Janstová Kateřina Mgr.	550	8,85	5	*
6	Rotter Tomáš Doc. Ing. CSc.	571	9,18	6	*
7	Krahulec František Prof. RNDr. CSc.	619	9,96	7	*
8	Jirousová Magdalena Mgr.	560	9,01	1	
9	Hnát Václav	516	8,30	2	
10	Vrňata Jiří	479	7,70	3	
11	Šrámková Marie Bc.	468	7,53	4	

ZEMANOVCI

Kandidát		Počet hlasů		Pořadí zvolení /náhradníka	Mandát
poř. číslo	příjmení, jméno, tituly	abs.	v %		
1	Praks Vítězslav Mgr. Ph.D.	158	13,36	1	*
2	Beneš Petr	109	9,22	3	
3	Kocourek Jiří Mgr.	130	10,99	2	
4	Laták Jan	128	10,82	4	
5	Kaplan Martin Ing.	139	11,75	1	
6	Petržílek Aleš Ing.	112	9,47	5	
7	Jileček Pavel	76	6,42	6	
8	Praksová Tereza Mgr.	108	9,13	7	
9	Hrdličková Lenka	122	10,32	8	
10	Matuška Štěpán	100	8,46	9	

Příloha 9 Kandidáti jednotlivých stran zúčastněných v komunálních volbách v roce 2014 v Průhonicích

Zdroj: Volby do zastupitelstev obcí a krajů v roce 2014.

SNK Průhonice, Hole, Rozkoš

poř. číslo	Kandidát příjmení, jméno, tituly	Počet hlasů		Pořadí zvolení /náhradníka	Mandát
		abs.	v %		
1	Borovičková Hana PhDr.	684	9,90	1	*
2	Lehovec František prof. Ing. CSc.	603	8,72	2	*
3	Řehák Bohumil	629	9,10	3	*
4	Janstová (roz. Kružiková) Kateřina Mgr.	554	8,01	4	*
5	Rotter Tomáš doc. Ing. CSc.	628	9,09	5	*
6	Šrámková Marie Bc.	613	8,87	6	*
7	Krahulec František prof. RNDr. CSc.	675	9,77	7	*
8	Hnát Václav	625	9,04	8	*
9	Háková Jindřiška	668	9,66	9	*
10	Černý Lubomír Ing.	618	8,94	10	*
11	Kosnarová Eva Ing.	611	8,84	1	

Občanský monitoring-Průhonice

poř. číslo	Kandidát příjmení, jméno, tituly	Počet hlasů		Pořadí zvolení /náhradníka	Mandát
		abs.	v %		
1	Praks Vítězslav Mgr. Ph.D.	221	17,10	1	*
2	Langr Miroslav	211	16,33	1	
3	Devátý Jiří	123	9,52	2	
4	Bišof Jan	115	8,90	3	
5	Hlaváč Michal	113	8,74	4	
6	Vobořil Martin	93	7,19	5	
7	Roubalová Lucie	62	4,79	6	
8	Bišof Petr Bc.	91	7,04	7	
9	Charvátová Kateřina Bc.	104	8,04	8	
10	Laták Jan Bc.	96	7,43	9	
11	Kachlík Brian M.Sc.	63	4,87	10	

Nespokojení občané Průhonic

poř. číslo	Kandidát příjmení, jméno, tituly	Počet hlasů		Pořadí zvolení /náhradníka	Mandát
		abs.	v %		
1	Bogačová Petra DiS.	332	9,75	1	*
2	Komárek Jaroslav Bc.	329	9,66	2	*
3	Přílepek Jan	318	9,34	3	*
4	Lichtenberg Oldřich JUDr.	325	9,55	1	
5	Mrozek Dušan Ing.	329	9,66	2	
6	Lát Jan Bc.	327	9,60	3	
7	Smrčka Petr Ing.	303	8,90	4	
8	Dvorský Daniel	337	9,90	5	
9	Zíma Pavel	265	7,78	6	
10	Jarolím Karel	268	7,87	7	
11	Šiška Jaromír prom. mat. CSc.	270	7,93	8	

Příloha 10 Srovnání kandidátů SNP Průhonice, Hole, Rozkoš v komunálních volbách v roce 2006, 2010 a 2014

2006

poř. číslo	Kandidát příjmení, jméno, tituly	Počet hlasů		Pořadí zvolení / náhradníka	Mandát
		abs.	v %		
1	Borovičková Hana PhDr.	659	11,42	1	*
2	Lehovec František Prof. Ing. CSc.	495	8,58	3	*
3	Řehák Bohumil	559	9,69	4	*
4	Srpová Galina	594	10,29	2	*
5	Rotter Tomáš Doc. Ing. CSc.	516	8,94	5	*
6	Krahulec František Doc. RNDr.	558	9,67	6	*
7	Hnát Václav	506	8,77	7	*
8	Kaunová Darja	486	8,42	8	*
9	Janstová Kateřina Mgr.	458	7,94	1	
10	Šrámková Marie Bc.	445	7,71	2	
11	Krausová Jaroslava MUDr.	492	8,52	3	

2010

poř. číslo	Kandidát příjmení, jméno, tituly	Počet hlasů		Pořadí zvolení / náhradníka	Mandát
		abs.	v %		
1	Borovičková Hana PhDr.	643	10,34	2	*
2	Lehovec František Prof. Ing. CSc.	541	8,70	3	*
3	Řehák Bohumil	620	9,97	4	*
4	Srpová Galina	647	10,41	1	*
5	Janstová Kateřina Mgr.	550	8,85	5	*
6	Rotter Tomáš Doc. Ing. CSc.	571	9,18	6	*
7	Krahulec František Prof. RNDr. CSc.	619	9,96	7	*
8	Jirousová Magdalena Mgr.	560	9,01	1	
9	Hnát Václav	516	8,30	2	
10	Vrňata Jiří	479	7,70	3	
11	Šrámková Marie Bc.	468	7,53	4	

2014

poř. číslo	Kandidát příjmení, jméno, tituly	Počet hlasů		Pořadí zvolení / náhradníka	Mandát
		abs.	v %		
1	Borovičková Hana PhDr.	684	9,90	1	*
2	Lehovec František prof. Ing. CSc.	603	8,72	2	*
3	Řehák Bohumil	629	9,10	3	*
4	Janstová (roz. Kružíková) Kateřina Mgr.	554	8,01	4	*
5	Rotter Tomáš doc. Ing. CSc.	628	9,09	5	*
6	Šrámková Marie Bc.	613	8,87	6	*
7	Krahulec František prof. RNDr. CSc.	675	9,77	7	*
8	Hnát Václav	625	9,04	8	*
9	Háková Jindřiška	668	9,66	9	*
10	Černý Lubomír Ing.	618	8,94	10	*
11	Kosnarová Eva Ing.	611	8,84	1	

Příloha 11 Rekapitulace investiční činnosti obce Průhonice za léta 2002 – 2014

Zdroj: Interní dokumentace obce Průhonice – předvolební materiál.

2002 - 2006

Tělocvična ZŠ 2004 – 2005

Nové zdravotní středisko s parkovištěm 2004 – 2005

Rekonstrukce 1. pavilonu MŠ – 2005

Cyklostezka z ul. Tovární ke druhé části Průhonického parku 2005

Kamerový systém (6 kamerových bodů) 2004 – 2005

Chodník a osvětlení podél ul. Kunratické ke křižovatce s ul. U Hájovny 2005 – 2006

2006 – 2010

Dětské hřiště u ZŠ

Dětské hřiště pro skate-boarding

Rekonstrukce sochy sv. Jana Nepomuckého 2007

Rekonstrukce zvoničky náměstí V Holi 2009

Rekonstrukce a dostavba kabin, restaurace a domu správce v areálu TJ Spartak Průhonice 2007 (obec se stává 50% spoluvlastníkem nemovitostí TJ Spartak Průhonice)

Zateplení, výměna oken a rekonstrukce 2. pavilonu MŠ 2008

Rekonstrukce ČOV 2010

Rekonstrukce ulice Školní 2009

Rekonstrukce „Barborky“ - cesty pro pěší mezi ul. Hlavní a Školní 2009

Parkoviště u 2. části Průhonického parku – vybudováno s podporou obce

Podářilo se 2010 - 2014

Plníme své sliby – naplňujeme dlouhodobou strategii obce

Investiční akce v období 2010 - 2014

V období 2010 – 2014 byly provedeny a proplaceny investice za cca 149 547 20 Kč.

Rekonstrukce ČOV	21 340 680 Kč
Dostavba vodovodu, kanalizace vč. rekonstrukce komunikací	79 337 930 Kč
(rekonstrukce komunikací Stará, U Botiče, U Cihelny, Pomněnková, Tovární, Vřesová, Luční Polní, Ke Křížku, Na Michovkách, Tulipánová, Hyacintová, Narcisová, Slepá, Rozkoš - Ke Statku, K Holi, Kunratická)	
Rek. ul. K Holi (Rozkoš) včetně vodovodu	564 170 Kč
Výstavba nových cyklostezek	14 889 950 Kč
Dětské hřiště ul. U Rybníčků	135 540 Kč
Revitalizace Holských rybníků 1, 2, 3, 4	2 342 000 Kč
Rekonstrukce obecního úřadu	5 085 000 Kč
Říčanská – parkoviště, retardér, přechod pro chodce	1 120 000 Kč
Základní škola – rekonstrukce vytápění	1 707 400 Kč
Mateřská škola – hřiště pro dopravní výchovu	460 000 Kč
Rekonstrukce čerpací stanice U Rybníčků	589 700 Kč
Rekonstrukce části splaškové kanalizace ul. Třešňová	2 264 000 Kč
Oprava komunikace ul. Za Rozkoší	190 800 Kč
Opravy komunikací po povodních 2013	751 000 Kč
Regenerace zemního valu Michovka	901 000 Kč
Opatření proti radonu v ZŠ a MŠ	546 000 Kč
Výměna oken v domě č.p. 733	954 000 Kč

Částečná rekonstrukce domu obce č.p. 132 Kosatcová	474 000 Kč
Dostavba pavilonu ZŠ	11 110 000 Kč
Zateplení a výměna oken u hospodářského pavilonu ZŠ	4 784 150 Kč
Nákup nového hasičského vozu	4 235 000 Kč

Nově zahájené investiční akce:

Rekonstrukce komunikací v ul. V Jezírku, U Parku, Příčná, Tovární

cca 17 000 000 Kč

Rekonstrukce a navýšení kapacity pavilonu D základní školy I. etapa (včetně vybavení nábytkem) - stávající kapacita ZŠ 360 žáků se navýší na 474 žáků

cca 14 000 000 Kč

Chodník a veřejné osvětlení podél ul. Kunratické v osadě Rozkoš

cca 2 699 994 Kč

K realizaci v roce 2014 ještě připravujeme:

Světelný přechod přes ul. Uhříněveskou (u Lidlu)

K žádostem o dotaci a realizaci v roce 2015 – 2016 mimo jiné připravujeme:

Dostavba 2. nadzemního podlaží pavilonu mateřské školy – navýšení kapacity o 25 míst

Rekonstrukce a navýšení kapacity základní školy II. etapa

Zabezpečení obce Průhonice před extrémními povodňovými situacemi

Rekonstrukce části komunikace III. třídy Újezdská v úseku mezi ul. Polní a Hlavní s cílem zvýšení bezpečnosti dopravy, zejména chodců

Příloha 12 Povinně zveřejňované okruhy informací obce

Zdroj: Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím v aktuálním znění. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1999

- / informace o původu a s ním souvisejícím postavením povinného subjektu v rámci veřejné správy, a dále o činnosti povinného subjektu
- / doplňující údaje, týkající se vnitřního uspořádání povinného subjektu a funkčních vazeb uvnitř něj, a dále informace o realizaci procesních úkonů, jako je podání podnětu, stížnosti, vyžádání rozhodnutí apod.
- / údaje o možnosti podávat opravné prostředky, včetně způsobu, jakým tak lze učinit
- / údaje o postupu při vyřizování podání
- / přehled nejdůležitějších právních předpisů, upravujících práva občanů vůči povinnému subjektu
- / sazebník úhrad za poskytování informací
- / výroční zpráva za předcházející kalendářní rok o činnosti v oblasti poskytování informací
- / poskytnuté tzv. výhradní licence
- / rozhodnutí nadřízeného orgánu o výši úhrad
- / adresa elektronické podatelny

Příloha 13 Polo-strukturovaný dotazník – otázky pro starostku obce Průhonice

Zdroj: Vlastní zpracování.

1. Obce mají ze zákona uloženo zpřístupňovat občanům různé dokumenty (např. strategickou či programovou dokumentaci). Obce ale mohou zveřejňovat jiné dokumenty, než jen ty, u kterých je zákonem stanovena povinnost. Dělají to Průhonice? A v jakém rozsahu?
2. Došlo v posledních čtyřech volebních obdobích (tj. tedy od roku 2002) v jejich průběhu k nějakým změnám? Např. byl odvolaný starosta nebo změněn zastupitel (jestli ano, proč)
3. Jaké významné investiční, podnikatelské apod. záměry se městu podařilo za posledních 10 let realizovat? (K tomu by bylo dobré mít dokumentaci). Na základě čeho se projekty uskutečnily? (zajímá mě, jestli rozhodlo město, nebo na žádost občanů) Kolik stály peněz, z čeho byly financovány?
4. Vydávají Průhonice nějaké noviny, zpravodaj?
5. V jaké míře se občané Průhonic účastní zasedání zastupitelstva? V jaké míře se k projednávaným věcem vyjadřují?
6. V jaké míře občané Průhonic využívají své právo nahlížet do obecní dokumentace? (zápisy ze zasedání zastupitelstva a schůze rady, smlouvy uzavřené obcí, územní plánování, nakládání s majetkem, komunikace s jinými obcemi apod.) Co chtějí nejčastěji vědět?
7. Žádají občané často přístup k informacím na základě zákona o právu na informace o životním prostředí? (stav, příčiny stavu, připravované činnosti a opatření, které mají vliv na stav ŽP a jeho složek, jména znečišťovatelů, uzavřené smlouvy, územně plánovací podklady, o právnických osobách s účastí obce)
8. Jakým způsobem informujete občany o činnosti orgánů obce? (na zasedání zastupitelstva, jiným způsobem? Oběžník, místní tisk, informační tabule, web apod.).
9. Zajímají se občané Průhonic o hospodaření obce? Zajímají se o rozpočet obce? Jakým způsobem?

10. V jaké míře občané Průhonic využívají svého práva podávat žádosti, podněty a připomínky v oblasti výkonu samostatné i přenesené působnosti? Jestli ano, čeho se nejvíce týkají?
11. Jaká referenda v Průhonicích za posledních 10 let proběhla? Jak dopadla? (příp. výpis dokumentace)
12. Využili občané Průhonic za posledních deset let petičního práva? Jestli ano, v jakých případech? (dokumentace?)
13. Využívají občané Průhonic jiných způsobů, prostřednictvím kterých se snaží prosadit nějakou změnu v obci?
14. Vytváří se v Průhonicích nějaké občanské iniciativy (zájmové sdružení občanů), které se snaží prosadit nějaké konkrétní cíle?
15. Jaké jsou do budoucna investiční záměry? Jak probíhá jejich schvalování?
16. Máte pocit, že lidi chtějí participovat na místním dění? Proč máte takový názor?

Příloha 14 Otázky do ankety pro občany obce Průhonice

Zdroj: Vlastní zpracování.

Dobrý den,

v současné době píše diplomovou práci na téma participace občanů obce na politickém a veřejném životě. Zajímá mě, jakým způsobem se vy účastníte na politickém a veřejném životě ve Vaší obci. Byli byste tak hodní a odpověděli mi anonymně na pár otázek? Nezabere to více, než pět minut.

Máte trvalé bydliště v Průhonicích?

Spadáte do věkové kategorie 30 – 60 let?

Děkuji

1. Účastníte se pravidelně místních voleb do zastupitelstva?
 - ano
 - ne
2. Účastnil /a jste se posledních komunálních voleb?
 - ano
 - ne
3. Jste spokojen/a s činností zastupitelstva?
 - ano
 - spíše ano
 - spíše ne
 - ne
4. Myslíte si, že Vámi zvolení zastupitelé naplňují volební program?
 - ano
 - spíše ano
 - spíše ne
 - ne
5. S jakými projekty, které obec v posledních deseti letech v rámci volebních programů realizovala, jste spokojen/a?
6. S jakými projekty, které obec v posledních deseti letech realizovala, naopak spokojen/a nejste?

7. Existuje nějaký projekt, který byste si Vy sám/a přál/a realizovat? Jinými slovy, co Vám v obci chybí? (např. knihovna, více obchodů, zubař, škola...)
8. Myslíte si, že informace, které od obce dostáváte (úřední deska, webový server, měsíčník Průhonicko, informační tabule atd.) jsou dostačující?
- ano
 - spíše ano
 - nevím, o politiku a veřejné dění se upřímně příliš nezajímám
 - ne
9. Jakým způsobem se informujete o dění v obci?
- účastním se zasedání zastupitelstva
 - sleduji úřední desku
 - čtu místní tisk
 - sleduji webový portál obce
 - nijak
 - jinak (jak?)
10. Využíváte někdy možnost nahlížet do obecní dokumentace? (zápisy ze zasedání zastupitelstva a schůze rady, smlouvy uzavřené obcí, územní plánování, nakládání s majetkem, komunikace s jinými obcemi apod.)
- ano
 - ne
11. Vyhledáváte si informace o tom, jak obec hospodaří s majetkem?
- ano
 - ne
12. Žádal/a jste někdy o informace týkající se životního prostředí?
- ano
 - ne
13. Využíváte někdy své právo obracet se na obecní orgány se žádostmi, podněty nebo připomínkami?
- ano (jak?)
 - ne
14. Účastníte se zasedání zastupitelstva?
- ano pravidelně
 - někdy ano
 - ne
15. Účastníte se zasedání výborů nebo komisí obce?
- ano pravidelně
 - někdy ano
 - ne
16. Pokud se zasedání nějakým způsobem účastníte (pravidelně, nepravidelně), vyjadřujete se někdy také k projednávaným záležitostem?

- ano

- ne

17. Účastníte se (zúčastnil/a byste se) případných referend?

- ano

- ne

18. Podal/a jste někdy podnět k doзору, přezkumu hospodaření nebo jste upozornil/a na nezákonné jednání obecních orgánů?

- ano

- ne

Podal/a jste někdy podnět či stížnost proti výkonu přenesené či samostatné působnosti obce?

- ano

- ne

19. Využíváte někdy petičního práva?

- ano

- ne

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Stefan Motika

Obor: Evropská hospodářskosprávní studia

Forma studia: Kombinované

Název práce: Komunální politika na úrovni obcí

Rok: 2015

Počet stran textu: 70

Celkový počet stran příloh: 30

Počet titulů české literatury: 10

Počet titulů zahraniční literatury: 1

Počet internetových zdrojů: 11

Vedoucí práce: JUDr. Zdeněk Fiala, Ph.D.